

SUOMEN METSÄTIETEELLINEN SEURA — FINSKA FORSTSAMFUNDET
(SOCIETY OF FORESTRY IN SUOMI — FORSTWISSENSCHAFTLICHE GESELLSCHAFT
IN SUOMI — SOCIÉTÉ FORESTIÈRE IN SUOMI)

SILVA FENNICA

49.

HAVAINTOJA VALTION METSÄMAILLA
SUORITETUSTA ASUTUSTYÖSTÄ

PAAVO JOKINEN

*UNTERSUCHUNGEN ÜBER DIE ANSIEDLUNG IN DEN
FINNISCHEN STAATSFORSTEN*

HELSINKI 1939

SILVA FENNICA

N:o 49 (1939)

Suomen Metsätieteellisen Seuran julkaisusarjat:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Sisältää Suomen metsätaloutta ja sen perusteita käsitteleviä tieteellisiä tutkimuksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin niteinä, joista kukin yleensä käsittää useampia tutkimuksia.

SILVA FENNICA. Sisältää Suomen metsätaloutta käsitteleviä kirjoitelmia ja pienehköjä tutkimuksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin. Kukin kirjoitus muodostaa yleensä oman niteen.

COMMENTATIONES FORESTALES. Sisältää muiden maiden kuin Suomen metsätaloutta ja siihen liittyviä aihepiirejä käsitteleviä tutkimuksia ja muita kirjoituksia. Ilmestyy epäsäännöllisin väliajoin. Kukin nide sisältää yleensä vain yhden tutkimuksen.

Finska Forstsamfundets publikationsserier:

ACTA FORESTALIA FENNICA. Innehåller vetenskapliga undersökningar rörande skogshushållningen i Finland och dess grunder. Banden, vilka icke utkomma periodiskt, omfatta i allmänhet flere avhandlingar.

SILVA FENNICA. Omfattar uppsatser och mindre undersökningar rörande skogshushållningen i Finland. Utkommer icke periodiskt; varje uppsats som skilt band.

COMMENTATIONES FORESTALES. Innehåller undersökningar och andra uppsatser rörande skogshushållningen och i samband med denna stående frågor utom Finland. Utkommer icke periodiskt. I allmänhet ingår i varje band endast en avhandling.

HAVAINTOJA VALTION METSÄMAILLA SUORITETUSTA ASUTUSTYÖSTÄ

PAAVO JOKINEN

Untersuchungen über die Ansiedlung in den finnischen Staatsforsten.

Sisällysluettelo:

	Sivu
Alkusanat.	2
Johdanto.	3
Valtion maille muodostetuille tiloille annettujen tilusten määrät ja luokitus.	4
Valtionmaiden pirstominen.	20
Valtion ja yleisiin tarkoituksiin tarvittavien maiden asuttaminen.	20
Rakennuspuiden määrä.	21
Arvopuiden lukeminen, luokittelu ja jaottelu.	23
Tiloille yli kotitarpeen jääneiden arvopuiden hinnoittelu.	25
Maapohjan ja pienen metsän hinnoittelu.	27
Tilojen metsissä suoritettut hakkuut.	31
Tilallisten puutavarain myynneistä saamat kantorahat ja niiden käyttö.	33
Valtionmaiden asuttamisesta valtion metsätaloudelle, maamme puutavateollisuudelle ja kansantaloudelle aiheutuvat haitat.	37
Asutustilojen maataloudellinen taso.	39
Missä laajuudessa ja missä muodossa valtionmaita olisi edelleenkin asutettava.	43
Referat.	49

Alkusanat.

Valtion metsämaiden asuttamisesta ja niillä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta v. 1922 annetun lain täytäntöönpanoasetuksen määräysten mukaan lakkaa valtion metsämailla muodostettu uusi tila olemasta metsähallinnon alainen silloin kun tilan uusi haltija ottaa sen haltuunsa sekä valtionmailla itsenäistyvä vuokra-alue sen maaliskuun tai marraskuun 1 päivänä, joka lähinnä seuraa tilan maarekisteriin merkitsemistä. Metsähallituksen on näin ollen näihin määräpäiviin saakka m.m. valvottava näiden tilallisten metsien käyttöä ja tarvittaessa viljelysten raivausten vuoksi myönnettävä tilojen asukkaille puutavaran hakkuu- ja myyntilupia. Saadakseen vastaisia toimenpiteitä varten selville olivatko annetut hakkuu- ja myyntiluvat olleet asialliset ja riittävän laajat sekä oliko mahdollisia väärinkäytöksiä tilojen metsien käytössä havaittavissa, katsoi metsähallitus keuhällä v. 1934, että valtion maille muodostetuilla tiloilla oli suoritettava asiaa selvittävät tarkastukset. Kun hallituksen eduskunnalle antama esitys uudeksi asutuslaiksi lisäksi oli saattanut koko valtion metsämaiden asuttamiskysymyksen ajankohtaiseksi, oli metsähallituksen mielestä tarpeellista, että valtion metsämailla suoritettua asutustyötä laajemmaltakin selvitettäisiin ja päätti senvuoksi, että mainitun tarkastuksen ohella tiloilla oli tehtävä myöskin muita tilojen metsätalouden ja maatalouden tasoa sekä valtion metsämaiden asuttamistyön suoritusta ja sen onnistumista selvittäviä havainnot ja tiedusteluja. Tämän selvityksen hankkiminen annettiin metsähallituksen maankäyttöosaston ja ensi sijassa allekirjoittaneen huoleksi.

Tarkastetuilla tiloilla tehdyt tiedustelut ja havainnot suoritettiin kesällä v. 1934 ja koskivat ne kaikkiaan 356 n.s. uutta viljelystilaa, 42 n.s. uutta asuntotilaa, 57 lisämaata ja 909 vuokra-alueesta muodostettua viljelystilaa.

Aineiston keräyksen suorittivat saamiensa ohjeiden mukaan metsänhoitajat Verner Riutta ja Erkki Luikko sekä metsänhoitaja, maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti L. E. T. Borg sekä aineiston yhdistelyn ja selvittelyn metsähallituksessa talvikautena 1934—1935

metsänhoitaja, maatalous- ja metsätieteiden kandidaatti Valter Keltikangas.

Kaikki 1/1 1935 mennessä muodostettuja tiloja koskevat yhdistelmät on laadittu metsähallituksen maankäyttöosastolla siellä löytyvien korttimerkintöjen perusteella.

Tutkielma valmistui elokuulla 1935.

Johdanto.

Toukokuun 20 päivänä v. 1922 annetussa valtion metsämaiden asuttamisesta ja niillä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta koskevassa laissa määrätään, että viljelyksen ja tilattoman väestön pysyvän asuttamisen edistämiseksi perustettakoon niille valtion omistamille metsämailla, joista puhutaan 3 p:nä syyskuuta v. 1886 annetun metsälain 1 §:ssä, asutustiloiksi nimitettyjä viljelys- ja asuntotiloja. Tämän lain nojalla onkin sekä uusia tiloja perustamalla että vuokra-alueita itsenäistytymällä valtion metsämaata runsaassa määrin otettu asutukselle. Niinpä on vuoden 1934 loppuun mennessä maarekisteriin merkityille itsenäistyneille vuokra-alueille annettu 354 573.65 ha valtion metsämaata sekä näille maille muodostetuille maarekisteriin merkityille uusille tiloille ja lisämaille kaikkiaan n. 84 100 ha maata. Tämän lisäksi tulee jo perustettavaksi päätetyille uusille tiloille sekä lisämaille ja vielä itsenäistytymättä oleville n. 2 810 vuokra-alueelle annettavaksi huomattavat määrät valtion metsämaata. Niinkään on asutustoimikuntien toiminta-alueiksi otettu eräitä valtion metsämaa-alueita.

Näin suurien maa-alueiden joutuminen pois valtion metsätalouden käytöstä on tietenkin ollut omiaan erikoisesti kiinnittämään metsänhoitoviranomaisten huomiota, joiden hoidossa nämä metsät ovat ja joiden yhtenä tehtävänä on koettaa saada valtion metsistä valtiolle mahdollisimman suuret tulot. Kun lisäksi metsähallituksen on, johtosäätönsä määräysten mukaan, maan metsätaloutta hoitaessaan, valvoessaan ja edistäessään, erikoisesti valvottava valtion metsätalouden etua, on myöskin ymmärrettävissä, että metsänhoitoviranomaiset, jotka osaltaan ovat joutuneet ottamaan osaa tähän asutustyöhön tai sitä läheltä seuraamaan, ovat

olleet kiinnostuneita siitä, miten asutustyötä valtion mailla suoritetaan, lausumaan siitä ajatuksiaan ja myöskin, mikäli aihetta siihen on ollut, sitä arvostelemaan.

Valtion metsämailla tähän mennessä suoritettujen asutustyön tulosten selvittelyyn antaa lisäksi nyt aihetta se, että hallitus on jättänyt eduskunnalle lakiesityksen koko asutustoiminnan järjestämisestä aivan uudelle kannalle, ja että tämä esitys lähiaikoina tulee eduskuntakäsittelyssä ratkaisuvaiheeseensa. Tällaiseen selvittelyyn on lisäksi syytä siksi, että mielipiteet asutustyön jatkamisen tarpeellisuudesta, myöskin mikäli on kysymys valtion metsämaista, käyvät ristiin. Kun hallituksen esityksen mukaisella lailla pyritään asuttamistyötä edelleen voimaperäisesti ja vieläpä entisestään tarmokkaammin jatkamaan, on maataloustuottajapiirien taholta (varsinkin fil. maist. Korpela) sensijaan tuotu esiin sellainen mielipide, että maataloustuotteita tuottavia talouksia ei olisi maassa erikoisemmin lisättävä, eikä uusia itsekkannattavia viljelystiloja siis perustettava. Kun asutuskysymys mainitun lakiesityksen antamisen ja maataloustuottajain taholta sen vastapainoksi esitetyn kannan, jonka selvimmän on esittänyt tohtori Br. Suviranta kansantaloudellisessa yhdistyksessä pitämässään esitelmässä »asutustoiminta ja kansantalous», johdosta täten on tullut ajankohtaiseksi ja pohdinnan alaiseksi, ja kysymyksen ratkaisussa myöskin on kiinnitettävä huomiota valtion ja koko maan metsätalouteen ja niiden osuuteen maamme kansantaloudessa, on paikallaan myös selvittää miten onnistuneesti asuttamistyötä tähän mennessä on valtiomailla suoritettu sekä mitä haittoja asuttamistyöstä on valtion metsätaloudelle ja yleiselle edulle ollut.

Valtion maille muodostetuille tiloille annettujen tilusten määrät ja luokitus.

Valtion metsämaiden asuttamista ja niillä olevien vuokra-alueiden lunastamista koskevan lain mukaan on viljelystilaksi tarkoitettulle tilalle annettava, paikalliset liikesuhteet ja maatalousolot silmälläpitäen, niin paljon viljeltyä ja viljelyskelpoista maata, että viljelijä perheineen voi siitä saada toimeentulonsa. Lain täytäntöönpanoasetuksessa säädetään taas, että toimeentulon suuruutta arvioitaessa on pidettävä silmällä neljän täysikasvuisen ja työkykyisen henkilön tarvetta, sekä sitä, kuinka

paljon sellaisen perheen voidaan katsoa saattavan pääasiallisesti omilla voimillaan kunnollisesti viljellä, ja on tällöin pyrittävä siihen, että viljelytiloilla olisi täyteen kuntoon saatettuna peltoa yleensä 5—15 hehtaaria sekä että tilalla voitaisiin elättää kuudesta kymmeneen lehmään ja kaksi hevosta, ja kysymyksen ollessa luonnonniittytilasta, vähintään yksi hevonen ja kuusi tai poikkeustapauksessa neljä lehmää. Lisäksi on näiden säännösten mukaan viljelystilalle annettava metsämaata niin suuri ala, että metsän ollessa säännöllisessä tuottokunnossa, tila voi siitä jatkuvasti saada ainakin pääasiallisen osan kotitarvepuistaan; ja voidaan kasvukelpoista metsämaata antaa tilalle etelä-Suomessa ja siihen verrattavissa osissa maata korkeintaan kolmekymmentä hehtaaria ja Lapissa ja siihen verrattavissa osissa pohjois-Suomea korkeintaan satakymmenen hehtaaria. Annettavaa metsämaan alaa määrättäessä on otettava lisäksi huomioon myös, kuinka suuri ala, silmällä pitäen tilalle annettavien eri tuottoisten maiden keskinäistä suhdetta, suunnilleen antaa saman tuoton kuin edellä mainittu etelä-Suomessa annettava metsämaa-ala. Tarvittaessa on tilan hakamaan tarve otettava huomioon tilalle annettavien viljelyskelpoisten maiden ja metsämaan alaa määriteltäessä.

Näitä säännöksiä on valtion metsämaiden asuttamistyössä käytännössä sovellettu hyvin eri tavoilla. Yleensä on pyrkimyksenä ollut antaa viljelytiloille eri tiluslajeja runsaasti ja huomattavassa määrin yli näissä säännöksissä mainitun maksimirajan.

Tämä seikka selviää m.m. taulukoista n:ot 1—3.

Taulukoista havaitaan, että viljelytiloille on keskimäärin annettu viljeltyä ja viljelyskelpoista maata huomattavassa määrin yli sen mitä valtion metsämaiden asuttamislainsäädäntö edellyttää itsekkannattavalle viljelystilalle annettavan. Lukuisissa tapauksissa on tämä ylitys ollut hyvinkin huomattava.

Tämä seikka tuli selvästi todetuksi myös siinä tarkastuksessa, joka metsähallituksen toimesta kesällä v. 1934 suoritettiin erällä valtion maille perustetuilla tiloilla ja lisämailla. Tämän tarkastuksen avulla tahtoi metsähallitus vastaisia toimenpiteitään varten pääasiassa saada selville, olivatko ne puutavaran hakkuu- ja myyntiluvat, jotka metsähallitus oli asutustilallisille antanut viljelysten ja laitumen raivaamissuunnitelmien toteuttamista varten, olleet asialliset ja riittävän laajat, sekä olivatko ja miten viljelystilalliset toteuttaneet viljelysten ja laidunmaan raivausajomuksensa, sekä oliko ja mahdollisesti minkälaisia epäkohtia tilojen metsien käytössä tai myynneissä havaittavissa. Tämän päätehtävän ohella tekivät tarkastusta suorittaneet metsänhoitajat lisäksi havaintoja myöskin

T a u l u k k o n o 1. Hakemusten perusteella valtion metsämailla 1/1 1935 mennessä lopullisesti muodostettujen viljelystilojen lukumäärä ja niiden saamat tilusmäärät. — *Table 1. Anzahl der bis zum 1. I. 1935 in den Staatsforsten auf Grund von Ansuchen endgültig gebildeten Ansiedlungsstellen nebst Areal.*

Piirikunta Bezirk	Tilojen luku- määrä Anzahl der Stellen	Peltoa Acker		Niittyä, Wiese		Vilj. kelp. maata, Anbauwürdiger Boden		Metsämaata, Waldboden		Joutomaata, Impediment		Vesä, Wasser		Tiluksia Gesamtgrund- besitz	
		tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.
Perä-Pohjola	250	26.00	714.85	2.88	5 480.00	21.82	17 645.86	70.58	4 983.19	19.83	597.24	2.39	29 447.14	117.79	
Pohjanmaa	211	29.45	523.23	2.48	3 948.85	18.72	9 499.43	45.02	1 819.73	8.82	301.04	1.43	16 121.71	76.41	
Länsi-Suomi	71	13.34	32.78	0.46	897.46	12.44	1 892.23	26.65	42.33	0.60	13.57	0.19	2 891.71	40.73	
Itä-Suomi	45	4.78	12.57	0.28	773.28	17.18	1 018.98	22.64	78.64	1.75	16.33	0.36	1 904.38	42.32	
Yht. — Insgesamt	577	73.55	1 283.43	—	11 099.59	—	30 056.50	—	6 923.89	—	928.18	—	50 365.14	—	
Keskim. — Im Mittel	—	0.13	2.32	—	19.24	—	52.09	—	12.00	—	1.61	—	87.29	—	

Petsamon tilat eivät sisälly ylläolevaan. — *Petsamo nicht mitgerechnet.*
Erilliset hoitoalueet yhdistetty piirikuntiin. — *Die getrennten Reviere zu Bezirken vereinigt.*
Yhteiset alueet eivät sisälly pinta-aloihin.

T a u l u k k o n o 2. 1/1 1935 mennessä vahvistettujen asutussuunnitelmien perusteella valtion metsämailla muodostettujen viljelystilojen lukumäärä ja niiden saamat tilusmäärät. — *Table 2. Anzahl der bis zum 1. I. 1935 in den Staatsforsten auf Grund von bestätigten Ansiedlungsplänen gebildeten Ansiedlungsstellen nebst Areal.*

Piirikunta Bezirk	Tilojen luku- määrä Anzahl der Stellen	Peltoa Acker		Niittyä Wiese		Vilj. kelp. maata, Anbauwürdiger Boden		Metsämaata Waldboden		Joutomaata Impediment		Vesä Wasser		Tiluksia Gesamtgrund- besitz	
		tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.	tilaa kohti kes- kimäärin — Im Mittel je Stelle	yht. Insg.
Perä-Pohjola	213	3.09	510.39	2.40	5 572.17	26.16	11 744.29	55.14	3 033.87	14.24	30.59	0.14	20 894.31	98.10	
Pohjanmaa	231	3.27	545.49	2.36	5 075.65	21.97	11 604.37	50.24	2 067.57	8.95	57.36	0.25	19 353.61	83.78	
Länsi-Suomi	155	14.18	101.18	0.85	3 178.75	20.31	4 283.98	27.64	415.12	2.68	2.18	0.01	7 995.39	51.58	
Itä-Suomi	96	—	61.13	0.84	1 571.21	16.37	2 102.13	21.90	230.90	2.40	—	—	3 965.37	41.31	
Yht. — Insgesamt ..	695	20.54	1 218.19	—	15 397.78	—	29 734.67	42.78	5 747.46	—	90.04	—	52 208.68	—	
Keskim. — Im Mittel	—	0.03	1.75	—	22.16	—	42.78	—	8.27	—	0.13	—	75.12	—	

Petsamon tilat eivät sisälly ylläolevaan. — *Petsamo nicht mitgerechnet.*
Erilliset hoitoalueet yhdistetty piirikuntiin. — *Die getrennten Reviere zu Bezirken vereinigt.*
Yhteiset alueet eivät sisälly pinta-aloihin.

T a u l u k k o n:o 3. 1/1 1935 mennessä lunastuspäätöksen saaneiden viljelytiloina itsenäistyneiden valtion metsämailla sijaitsevien vuokra-alueiden lukumäärä ja niiden saamat tilusmäärät. — T a b e l l e 3. Anzahl der bis zum 1. 1. 1935 in den Staatsforsten aus Pachtbetrieben gebildeten Ansiedlungsstellen nebst Areal.

Piirikunta Bezirk	Tilojen luku- määrä Anzahl der Stellen	Peltoa Acker		Niittyä Wiese		Viljel kelp. maata Anbaufähiger Boden		Viljelyä ja vil- jelyskelp. maa- ta yhteensä Angebauter u. anbaufähiger Boden		Kasvukelp. metsämaata Anbaufähiger Waldboden		Joutomaata Impediment		Maata yhteensä Boden insg.		Vesiä Wasser	Maata ja vesiä yhteensä Boden u. Wasser insg.
		tilaa kohti je Stelle	kaikkiaan Ingesamt	tilaa kohti je Stelle	kaikkiaan Ingesamt	tilaa kohti je Stelle	kaikkiaan Ingesamt	tilaa kohti je Stelle	kaikkiaan Ingesamt	tilaa kohti je Stelle	kaikkiaan Ingesamt	tilaa kohti je Stelle	kaikkiaan Ingesamt	tilaa kohti je Stelle	kaikkiaan Ingesamt		
Länsi-Suomi ..	1 530	6 277.83	4.10	5 289.96	3.46	14 587.19	9.53	26 154.98	17.09	49 734.16	32.51	4 575.22	2.99	80 464.36	52.59	972.80	81 437.16
Itä-Suomi	325	625.32	1.92	1 182.28	3.64	3 870.14	11.91	5 677.74	17.47	10 891.47	33.51	730.25	2.25	17 299.46	53.23	761.81	18 061.27
Pohjanmaa ..	1 924	3 988.41	2.07	22 965.39	11.94	28 654.30	14.89	55 607.90	28.90	121 592.89	63.30	29 095.41	15.12	206 296.20	107.22	8 665.67	214 961.87
Perä-Pohjola ..	664	973.60	1.47	7 825.33	11.78	13 998.67	21.08	22 797.60	34.33	54 628.04	82.27	18 696.69	28.16	96 122.33	144.76	6 025.32	102 147.65
Yhteensä — In- gesamt	4 443	11 865.16	—	37 262.86	—	61 110.30	—	110 238.22	—	236 846.56	—	53 097.57	—	400 182.35	—	16 425.60	416 607.95
Keskimäärin Im Mittel	—	—	2.67	—	8.39	—	13.75	—	24.81	—	53.31	—	11.95	—	90.07	—	—

Enontekiöllä, Utsjoella, Inarissa ja Petsamossa vuokra-alueista muodostetut tilat eivät sisälly tähän. —
Enontekiö, Utsjoki, Inari und Petsamo nicht mitgerechnet.

tilojen maataloudellisesta tasosta sekä tilojen metsävarojen määrästä, syistä jotka tilojen nykyisiin oloihin olivat vaikuttaneet sekä muista tilojen maataloudellisista ja metsätaloudellisista edellytyksistä. Tiloja ei erikoemmin valikoitu vaan tuli tarkastetuksi ne tilat, joihin matka oli sopivimmin suunnattavissa.

Tarkastetut viljelytilat jakautuvat saamansa viljelyn ja viljelyskelpoisen maan määrän perusteella eri suuruusluokkiin siten kuin taulukko n:o 4 osoittaa.

T a u l u k k o n:o 4.¹⁾ Tarkastettujen viljelytilojen ryhmittyminen viljelyn ja viljelyskelpoisen maan määrän mukaan. — T a b e l l e 4. Die untersuchten Ansiedlungsstellen, gruppiert nach angebaute u. anbaufähigem Boden.

Piirikunta Bezirk	Viljellyn ja viljelyskelpoisen maan ala tilaa kohden, ha Angebauter u. anbaufähiger Boden je Stelle, ha										Tiloja kaikkiaan Stellen insgesamt	
	0-5	5-10	10-15	15-20	20-25	25-30	30-40	40-50	50-60	60-70		70 +
	Tilojen lukumäärä — Anzahl d. Stellen											
N.s. uudet viljelytilat — Sogen. neue Ansiedlungsstellen												
Länsi-Suomi	1	5	18	22	13	6	3	—	—	—	68	
Itä-Suomi	—	8	28	24	18	5	2	—	—	—	85	
Pohjanmaa	—	2	16	31	28	17	10	4	—	—	108	
Perä-Pohjola	—	1	3	13	28	19	11	4	3	—	83	
Vuokra-alueista muodostetut viljelytilat — Aus Pachtgütern gebildete Stellen												
Länsi-Suomi	35	60	89	73	56	36	38	6	—	2	396	
Itä-Suomi	1	19	9	13	8	9	4	—	—	—	63	
Pohjanmaa	1	20	32	52	9	42	47	24	13	3	277	
Perä-Pohjola	—	4	6	13	17	23	23	11	12	5	114	

¹⁾ Tässä, samoin kuin myöhemmin esitetyissä, tarkastettuja tiloja koskevissa taulukoissakin, on otettu huomioon tarkastetuista tiloista ne, joista taulukossa esitetyt seikat on voitu saada selvitettyksi.

Miten 1/1 1935 mennessä valtion metsämailla muodostetut uudet viljelytilat ryhmittyvät pelto- ja viljelyskelpoisen maan yhteisen pinta-alan mukaan, sekä miten näiden ryhmien tilat taas ryhmittyvät tiloille annetun niittypinta-alan mukaan selviää taulukosta n:o 5.

Viljelysaloille annetun pellon, niityn ja viljelyskelpoisen maan keskimääräisiä pinta-alamääriä edellä olevista taulukoista tarkkailemalla havaitaan, että 1/1 1935 mennessä valtion metsämailla muodostetuille viljelys-

tiloille on annettu 15 000 à 20 000 ha viljeltyä ja viljelyskelpoista maata yli sen mitä näille tiloille valtion metsämaiden asuttamislain määräysten mukaan olisi korkeintaan ollut annettava.

Että viljelystilat eivät kaiken todennäköisyyden mukaan tule viljelykselle raivaamaan tätä »liikaa» saamaansa viljelyskelpoista maata, voidaan päätellä niistä peltopinta-aloista, jotka valtion maille syntyneillä torpilla, jotka yleensä ovat huomattavan vanhoja asumuksia, on aikojen kuluessa raivattu. Edellä selostetussa metsähallituksen toimesta suoritettussa tarkastuksessa on nim. tässä suhteessa tehty tähän viittaavat havainnot, mitkä taulukossa n:o 6 esitetään.

Taulukosta havaitaan, että useita vuosikymmeniä vanhoillakin tiloilla on peltopinta-ala verraten pieni. Huomattavin on peltopinta-ala Länsi-Suomen piirikunnan alueella olevilla tiloilla, jossa se parhaassa tapauksessa kohoaa 7 hehtaariin. Sensijaan ovat muiden piirikuntien alueella olevien tilojen peltopinta-alat huomattavan pienet vanhoillakin tiloilla, huolimatta siitä, että näiden tilojen vuokrasopimuksissa on ollut määräykset viljelysten jatkuvasta laajentamisesta. Taulukosta havaitaan myös, että nämä tilalliset eivät ole tilojensa itsenäistyttyäkään sanottavassa määrin ryhtyneet uusia viljelyksiä tiloilensa raivaamaan. Niinpä ovat tarkastetut tilat itsenäistyttyään raivanneet peltoa ainoastaan seuraavat määrät keskimäärin tilaa kohti:

Länsi-Suomen piirikunnassa 1.09 ha, tilojen oltua eroitettuina		keskimäärin		6.5 v.
Itä-Suomen	»	0.25	»	»
Pohjanmaan	»	0.62	»	»
Perä-Pohjolan	»	0.64	»	»

Taulukossa n:o 6 esiintyvien tilojen niittypinta-aloihin nähden on huomattava, että vanhimmat tilat ovat pääasiassa perustetut luonnonniittytiloiksi, ja että mikäli niittyjen raivauksia niillä on itsenäistyttyä jälkeen suoritettu, ovat ne olleet jotenkin vaatimattomat — nimittäin

Länsi-Suomen piirikunnassa keskimäärin tilaa kohti 0.09 ha		»		»
Itä-Suomen	»	»	»	0.08
Pohjanmaan	»	»	»	0.05
Perä-Pohjolan	»	»	»	0.04

— sekä huomattavassa määrin johtuneet siitä, että niityn raivaukseen vedoten tiloilla on haluttu suorittaa metsänmyyntihakkuita.

Taulukko n:o 6. Vuokra-alueista muodostetuilla tarkastetuilla tiloilla raivattu pelto- ja niittymäärä. — Tabelle 6. Acker- und Wiesenfläche der aus Pachtbetrieben gebildeten, untersuchten Stellen.

Tilojen Stellen			Ennen Vor	Jälkeen Nach	Kaikkiaan viljelyskunnossa Ingsamt	Ennen Vor	Jälkeen Nach	Kaikkiaan viljelyskunnossa Ingsamt
			itsenäistymisen raivattu viljelyskuntaan der Selbständigerwerbend gerodet			itsenäistymisen raivattu viljelyskuntaan der Selbständigerwerbend gerodet		
perustamisvuosi Entstehungsjahr	ikä, vuotta Alter, J.	luku Anzahl	peltoa — Acker			niittyä — Wiese		
keskimäärin tilaa kohti, ha — im Mittel je Stelle, ha								
* Länsi-Suomen piirikunta — Bezirk Länsi-Suomi								
1921—1922	13—14	21	2.36	0.96	3.32	2.20	—	2.20
1916—1920	15—19	63	1.11	1.24	2.35	1.72	0.12	1.84
1911—1915	20—24	48	2.39	0.96	3.35	2.34	0.17	2.51
1906—1910	25—29	57	2.12	1.16	3.28	3.50	0.14	3.64
1901—1905	30—34	20	5.32	1.68	7.00	4.29	0.20	4.49
1891—1900	35—44	77	5.51	0.88	6.39	6.58	0.15	6.73
1881—1890	45—54	55	4.05	1.36	5.41	6.62	0.06	6.68
1871—1880	55—64	15	4.33	0.89	5.22	7.63	—	7.63
1861—1870	65—74	41	4.80	0.86	5.66	6.24	—	6.24
ennen 1861	75+	21	5.72	0.88	6.60	7.56	—	7.56
Itä-Suomen piirikunta — Bezirk Itä-Suomi								
1911—1922	13—14	22	0.96	0.40	1.36	1.50	0.17	1.67
1906—1910	25—29	5	1.16	0.28	1.44	1.11	—	1.11
1901—1905	30—34	20	2.99	0.28	3.27	4.49	0.11	4.60
1891—1900	35—44	9	1.61	0.02	1.63	2.89	—	2.89
1871—1890	45—64	7	1.90	0.06	1.96	4.89	—	4.89
ennen 1871	65+	6	3.12	0.13	3.25	6.46	—	6.46
Pohjanmaan piirikunta — Bezirk Pohjanmaa								
1916—1922	13—19	39	0.98	0.41	1.39	5.79	—	5.79
1911—1915	20—24	32	0.84	0.59	1.43	4.96	0.03	4.99
1906—1910	25—29	34	1.95	0.81	2.76	7.08	0.04	7.12
1901—1905	30—34	36	2.39	0.71	3.10	11.02	0.15	11.17
1891—1900	35—44	51	1.99	0.55	2.54	11.37	0.06	11.43
1881—1890	45—54	24	2.88	0.75	3.63	9.57	0.04	9.61
1851—1880	55—84	41	4.01	0.71	4.72	13.96	0.05	14.01
ennen 1851	85+	30	3.95	0.66	4.61	7.11	0.02	7.13
Perä-Pohjolan piirikunta — Bezirk Perä-Pohjola								
1916—1922	13—19	16	0.45	0.54	0.99	5.42	—	5.42
1911—1915	20—24	24	0.90	0.51	1.41	7.43	0.92	8.35
1906—1910	25—29	22	1.29	0.76	2.05	8.71	—	8.71
1901—1905	30—34	25	1.71	0.61	2.32	9.76	—	9.76
1891—1900	35—44	7	2.74	0.40	3.14	22.97	0.11	23.08
1881—1890	45—54	8	1.75	1.00	2.75	12.82	0.09	12.91
ennen 1881	55+	13	1.67	0.44	2.11	15.31	0.11	15.42

Taulukko n:o 6 ilmaisee näin ollen sen yleisesti tunnetun tosiasian, että valtion maille perustetuilla tiloilla maatalous kehittyi verrattain hitaasti. Tämän voidaan katsoa pääasiassa johtuvan näiden maiden syrjäisestä asemasta, maiden yleisestä karuudesta ja hallanarkuudesta, huonoista kulkusuhteista sekä asukkaiden vähävaraisuudesta. Kun näistä syistä maiden karuus ja hallanarkuus sekä tilojen syrjäinen asema olojen kehittyessäkin useissa tapauksissa yhä jäivät valtion maille muodostettavien tilojen kehitystä haittaamaan, sekä kun näillä tilallisilla ei ole tilaisuutta siinä määrin, kuin tavallisilla perintötilallisilla on ollut, metsänmyyntirahoilla saada tilojensa viljelyspinta-alaa laajennetuksi sekä tilojensa maa- ja karjataloutta voimaperäistetyksi, ei voitane olettaa, että sellaisista näille syrjäisille valtion metsämaille perustetuista tiloista, joille on annettu hyvin runsaasti viljelyskelpoisia maa-alueita, yleensä asukkaan omilla ponnistuksilla muodostuu viljelyksiltään suurehkoja tiloja tai edes keskisuuruisia. Kaikkien asutustilojen täyteen viljelyskuntoon saattamiseen eivät taas, kuten asutustoimintakomiteakin on huomauttanut, valtion varat riitä. Näin ollen ei voi olla aihetta edes suurituottoisten maatilojen syntymisen toivossakaan antaa valtion maille perustettaville viljelystiloiille viljelysmahdollisuuksia yli sen mitä itsekannattava pientila tarvitsee.

Kysymykseen, missä määrin valtion metsämaalle muodostetut viljelystilat saavat niille annetun metsämaan tuotolla, metsän ollessa säännöllisessä tuottokunnossa, tyydyttyä kotitarvepuun tarpeensa, ja onko, ja mahdollisesti missä määrin, tiloille annettu metsämaata joko enemmän tai vähemmän, kuin mitä ne olisivat koko kotitarvepuutarpeensa tyydyttämistä varten tarvinneet, ei tilojen metsämaapinta-alan suuruuden perusteella voida vastata, koska metsämaat ovat hyvin eri tuottoiset. Tähän kysymykseen voidaan sensijaan saada valaistusta vertaamalla toisiinsa tilojen metsämaiden tuottoa ja tiloilla tarvittavien kotitarvepuuiden määriä. Edellämainitussa metsähallituksen suorittamassa tarkastuksessa on tätäkin seikkaa tutkittu ja kun otetaan huomioon, että tämä tarkastus suoritettiin huomattavan monella tilalla, voitaneen tämän tarkastuksen tuloksia pitää suurin piirtein tilannetta tässä kohden kuvaavina.

Tarkastetuille viljelystiloiille annettujen metsämaiden tuoton ja tilojen kotitarvepuun kulutuksen suhde käy selville taulukosta n:o 7.

Otaen huomioon, että n.s. uusilla viljelystiloiilla rakennusten rakentaminen vielä on kesken — tarkastetuista 356 uudesta viljelystilasta oli ainoastaan 270 tilalla asuinrakennus, 193 tilalla navetta, 33 tilalla talli, 157 tilalla sauna ja 18 tilalla riihi — sekä että uusien viljelystilojen vilje-

T a u l u k k o n : o 7. Tarkastettujen viljelystilojen metsämaan tuotto ja tilojen kotitarvepuun kulutus. — T a b e l l e 7. *Ertrag des Waldbodens auf den untersuchten Stellen und ihr Holzverbrauch für den Hausbedarf.*

Piirikunta <i>Bezirk</i>	Tilojen luku <i>Anzahl der Stellen</i>	Metsämaan tuotto <i>Ertrag des Waldbodens</i>	Nykyinen kotitarve- puunkulutus <i>Augenblicklicher Holzbedarf</i>
		keskimäärin tilaa kohti, k.-m ³ <i>im Mittel je Stelle, Fm</i>	
N. s. uudet viljelystilat — <i>Sogen. neue Ansiedlungsstellen</i>			
Länsi-Suomi	67	79	33
Itä-Suomi	85	44	16
Pohjanmaa	118	64	32
Perä-Pohjola	86	75	38
Vuokra-alueista itsenäistyneet viljelystilat — <i>Aus Pachtgütern gebildete Stellen</i>			
Länsi-Suomi	425	84	38
Itä-Suomi	69	50	22
Pohjanmaa	292	90	39
Perä-Pohjola	117	85	42

lykset ovat mitättömät — tarkastetuilla uusilla viljelystiloiilla oli tarkastusaikana keskimäärin tilaa kohden

Länsi-Suomen piirikunnassa peltoa 1.34 ha ja niittyä 0.81 ha
Itä-Suomen » » 0.99 » » » 0.27 »
Pohjanmaan » » 0.76 » » » 1.81 »
Perä-Pohjolan » » 0.46 » » » 1.74 »

— joten aitauspuun kulutuskin niillä on ollut tähänasti vähänlainen — voidaan katsoa, että näiden tilojen kotitarvepuun tarve tulee, tilojen tultua rakennetuksi ja tarpeelliset viljelykset raivatuksi, nykyisestäään nousemaan. Vuokra-alueista itsenäistyneisiin viljelystiloihin nähden on taas huomattava, että niillä suurimmaksi osaksi on tarpeelliset rakennukset sekä jossain määrin viljelyksiäkin — tilaa kohden keskimäärin

Länsi-Suomen piirikunnassa peltoa 4.70 ha ja niittyä 4.81 ha
Itä-Suomen » » 2.18 » » » 3.37 »
Pohjanmaan » » 2.92 » » » 9.67 »
Perä-Pohjolan » » 2.09 » » » 9.95 »

— ja kun niilläkin viljelysmaita raivataan itsekannattavan viljelystilan viljelysmaamäärää vastaavaksi ja rakennuksia sen mukaisesti laajenne-

taan, kasvaneen kotitarvepuukulutuksen niilläkin nykyisestään. Kun toiselta puolelta otetaan huomioon, että nykyään voidaan rakentaa uunit vähän puita kuluttaviksi ja rakennukset lämmintä pitäviksi sekä että aidoissa yhä enemmän siirrytään piikkilanka-aitoihin, voidaan katsoa, että itse-kannattava viljelystila hyvin tulee kotitarvepuun kulutuksessa toimeen keskimäärin

Länsi-Suomen piirikunnassa	40 k.-m ³ :llä
Itä-Suomen	» 45 »
Pohjanmaan	» 50 »
Perä-Pohjolan	» 60 »

Näin ollen on, jos taulukossa n:o 7 mainittuja keskituottolukuja käytetään kaikkien 1/1 1935 mennessä muodostettujen vastaavanlaatuisten viljelystilojen tuoton keskilukuina,

Länsi-Suomen piiri-

	kunnan 1/1 1935 men-							
	nessä muodos-							
	tettujen uu-							
	sien viljelys-							
	tilojen metsä-							
	maan kokonais-							
	pinta-alasta	6 175 ha:sta	sellaista					
			maata, jota					
			ei tarvita					
			tilan koti-					
			tarvepuun					
			kasvatta-					
			miseen	39/79 osaa, eli	3 048.42 ha			
Itä-Suomen	»	»	3 120	»	—	»	»	—
Pohjanmaan	»	»	21 103	»	14/64	»	»	4 616.28
Perä-Pohjolan	»	»	29 389	»	15/75	»	»	5 877.75
Länsi-Suomen	»	1/1 1935 men-						
		nessä vuokra-						
		alueista muo-						
		dostettujen						
		viljelystilojen						
		metsämaan						
		kokonaispinta-						
		alasta	49 734	»	»	44/84	»	» 26 051.14
Itä-Suomen	»	»	10 891	»	»	5/50	»	» 1 089.10
Pohjanmaan	»	»	121 592	»	»	40/90	»	» 54 040.89
Perä-Pohjolan	»	»	54 628	»	»	25/85	»	» 16 067.06
								eli yhteensä 110 790.64 ha

Täten on, koska Itä-Suomen piirikuntakonttorin alueelle muodostetut uudet tilat keskimäärin ovat saaneet lain edellyttämän määrän metsämaata ja eräille tiloille on katsottu tarvittavan antaa metsämaata ainoastaan tilan kotitarvepuun pääasiallista tyydyttämistä varten, 1/1 1935 mennessä valtion metsämailla muodostetuille viljelystiloinne annettu metsämaaksi luokitettua maata yli lain edellyttämän määrän kaikkiaan vähintään 110 000 hehtaaria.

Paitsi sitä, että eräille viljelystiloinne on annettu maata metsämaana yli lain edellyttämän määrän, on eräiden valtion maille muodostettujen viljelystiloinne pinta-alaa valtion metsämaiten asuttamislain määräysten vastaisesti lisäilty siten, että tilalle annetusta kasvukelpoisesta maasta osa on luokitettu joutomaaksi. Etenkin valtion metsätorppien itsenäistymistoimituksissa on tällaista virheellistä maiden luokitusta ollut havaittavissa. Niinikään on eräiden tiloinne muodostamistoimituksissa viljavuudeltaan saman arvoista suota luokitettu milloin viljelyskelpoiseksi milloin joutomaaksi. Näin on tapahtunut m.m. Parkanon hoitoalueeseen muodostettujen Rakennus ja Kaupinaho nimisten tiloinne maiden luokituksessa.

Valtion metsämaille on muodostettu lukuisasti myös sellaisia viljelystiloinne, joilla ei ole lain edellyttämiä viljelysmahdollisuuksia. Tämä voidaan todeta myöskin taulukoista n:ot 4 ja 5, joista havaitaan, että huomattavalle määrälle tarkastetuista viljelystiloinne on viljelys- ja viljelyskelpoista maata annettu alle 5 ha, eli vähemmän kuin valtion metsämaiten asuttamista koskeva laki edellyttää. Kun näille tiloinne ei ole tahdottu tai, viljelysmaan puutteessa, voitu antaa viljelystilalle tarpeellista viljelykselle soveltuvaa maata, ei niille valtion metsämaiten asuttamislain mukaan olisi ollut annettava myöskään metsämaata asuntotilalle annettavaksi sallittua määrää enemmän.

Millaisia nämä sekamuotoiset tilat voivat olla, selviää taulukosta n:o 8.

Usea viljelystila ei viljelysmahdollisuuksiltaan täytä viljelystilaedellytyksiä myöskään sen vuoksi, että tilalle viljelyskelpoisina annetut maat ovat siksi karuja ja kivisiä, että niitä ei voida lain edellyttämällä kohtuullisilla kustannuksilla saada viljeltävään kuntoon tai kannattavasti viljellä. Myöskään käy eräiden tiloinne viljeleminen maiden suuren hallan-arkuuden vuoksi kannattamattomaksi, varsinkin silloin kun tila on yksinään laajojen suoalueiden keskellä. Tällaisesta tilanteesta esimerkkeinä mainittakoon, että Karvian pitäjään muodostetun Korventaustan viljelys-tilan omistaja on tarjonnut »hallaa hyytävien soiden keskellä olevaa» tilaansa metsähallitukselle, koska hän ei katso siinä voivansa tulla toi-

Taulukko n:o 8 Tiloja, joita ei voida pitää asunto- eikä viljelystiloina. —
Tabelle 8. Die Zwischendinge von den Ansiedlungs- und Wohnstellen.

Hoitoalue Forstamt	Tilan nimi ja RN:o Name und Reg. Nr. der Stelle	Tilalle annettu							Metsän säännöllinen kasvu Normales Zuwachs des Waldes	Kotitarvepuun kulutus nyky- ään omistajan linnoituksen mu- kaan Heutiger Holzver- brauch n. Angehöriges Bestandes	Metsän säännöllinen kasvu Normales Zuwachs des Waldes	
		pellon Acker	nitittyä Wiese	viljelyskelpoista maata Anbaufähiger Boden	yht. viljelyä ja vill. kelp. maata — Anbaufähiger u. unbaufähiger Boden	metsämaata — Waldboden	joutomaata — Impediment	yht. maata — Insg. Boden				ha
Vuokra-alueista muodostettuja "viljelystiloina" Aus Pachtbetrieben gebildete "Ansiedlungsstellen"												
Jalasjärvi ..	Suojala	25	0.20	2.68	1.40	4.28	25.510	—	29.790	42.6	147.2	
Jämsä	Laurila	41	1.30	—	3.35	4.65	16.96	0.18	21.79	17.0	25.0	
»	Koivula	27	1.68	—	2.44	4.12	14.63	0.29	19.04	17	25	
»	Kalliomäki	88	0.68	—	2.35	3.03	12.11	0.05	15.19	14	20	
»	Tyynelä	87	0.36	0.58	1.38	2.32	9.68	0.17	12.17	17	17	
»	Siltala	69	0.34	1.41	1.87	3.62	11.87	0.06	15.55	17	20	
»	Korpela	70	0.56	1.71	1.47	3.74	12.40	—	16.14	17	20	
»	Koivula	67	1.53	0.16	0.96	2.65	11.91	0.04	14.60	17	20	
»	Haapala	68	1.32	—	1.88	3.20	12.17	0.67	16.04	17	20	
»	Mäkiaho	90	0.44	—	2.79	3.23	13.32	0.11	16.66	14	20	
»	Suonsaari	92	0.17	—	3.12	3.29	14.28	0.04	17.61	14	20	
»	Rinteelä	76	0.97	0.11	2.38	3.46	14.14	0.07	17.67	14	20	
»	Honkanen	71	0.31	0.78	0.36	1.45	13.83	0.12	15.40	14	20	
»	Lehtoperä	81	1.25	—	2.12	3.37	16.81	0.03	20.21	14	20	
»	Rauhala	85	0.24	—	1.82	2.06	12.88	0.11	15.05	14	20	
»	Valkeämäki	43	0.63	—	3.51	4.14	14.74	0.12	19.00	17	22	
»	Pakola	91	0.33	—	3.60	3.93	11.89	0.09	15.91	14	15	
»	Auvila	77	0.50	—	3.80	4.30	14.60	—	18.90	14	20	
Keuruu	Viskunmäki	5	1.87	0.61	0.84	3.32	40.74	3.94	48.00	30.2	108.6	
»	Kuusela	—	0.74	0.60	1.59	2.93	43.55	0.34	46.82	18.6	100.5	
»	Peltola	4	0.42	—	3.44	3.86	31.37	0.62	35.85	28.6	88.6	
Kivijärvi ..	Vipulampi	17	0.605	0.74	3.005	4.350	14.905	0.04	19.295	29.6	43.6	
» ..	Lehtola	10	0.615	2.05	2.01	4.675	18.385	0.06	23.12	29.6	62.5	
» ..	Etula	8	0.725	1.44	1.245	3.410	18.45	0.175	22.035	26.7	65.7	
Saarijärvi ..	Pykälämäki	28	2.41	0.93	0.44	3.78	23.23	0.31	27.32	18.6	62.7	
Uusia „viljelystiloina" — Neue „Ansiedlungsstellen"												
Hyrnsalmi	Käänniemi	31	—	—	5.00	5.00	20.97	0.20	26.17	—	—	
Keuruu	Kotilaakso	40	—	—	2.39	2.39	33.41	—	35.80	—	—	
»	Kotisalo	39	—	—	3.71	3.71	27.40	—	31.11	—	—	
Meltaus	Liivajoki	228	—	2.85	3.38	6.23	56.13	31.67	94.03	—	—	
Parkano	Alakoski	20	—	1.70	2.46	4.16	59.32	0.63	64.11	—	—	
»	Keltasalo	39	—	—	4.18	4.18	55.91	0.49	60.58	—	—	
»	Kuusikoski	22	—	0.48	3.16	3.64	50.67	—	54.31	—	—	
»	Paulasalo	32	—	—	4.82	4.82	34.90	0.16	39.88	—	—	
Ranua	Kotaoja	—	—	—	4.26	4.26	55.99	11.98	72.23	—	—	
Äyräpää ..	Harjula	—	—	—	2.46	2.46	20.87	—	23.33	—	—	

meen, kun halla säännöllisesti vie viljan; että Lestin hoitoalueeseen Kivi-
maan asutusalueelle perustetun Saukkolan tilan asukas on ostanut perintö-
talollisilta viljelyskelpoista maata, koska hänen mielestään sellaista ei
hänen tilallaan todellisuudessa ollut, vaikka asutussuunnitelmassa olevan
tilusselityksen mukaan tilan maista piti olla yli 27 ha viljelyskelpoista.
Niinikään ovat Pyhännän kunnan asutuslautakunnan asutushallitukselle
lähettämän kirjeen 12/1 1933 n:o 6 mukaan Kestilän hoitoalueessa olevan
Keiterinnevan asutusalueen (tarkoitetaan Kotinevan asutusalueetta) tilat
(4 kpl.) »sellaisia, ettei niille juuri voi kukaan mennä asumaan, sillä mah-
dollisuuksia niillä ei juuri ole». Edellämainitussa metsähallituksen asutus-
tiloilla toimituttamassa tarkastuksessa todettiin erälle muillekin asutus-
alueille muodostetun tiloja, joilla on hyvin huonot edellytykset muodostua
itsekkannattaviksi viljelystiloina. Tämä käy ilmi myös siitä, että eräiden
asutusalueille perustettujen tilojen asukkaat ovat tilojensa viljelemisen
kannattamattomuuden vuoksi hylänneet tilansa tai käyttävät niitä metsä-
tiloina. — Valtion metsämaiden asuttamislain määräysten mukaan olisi
tällaiset tilat olleet jätettävä muodostamatta ja maat jätettävä valtion
metsätalouden käyttöön.

Myöskin lisämaitten muodostamisessa on havaittavissa samanlaisia
virheellisyksiä kuin viljelystilojen muodostamisessa. Lisämetsämaata on
annettu eräissä tapauksissa enemmän kuin tilan kotitarvepuun kulutus on
vaatinut ja viljelysmaiksi on annettu viljeltäväksi soveltumattomia tai
kannattamattomasti viljeltäviä maita. Lain määräys, että lisämaata voi-
daan antaa valtion maasta sen läheisyyteen syntyneelle sellaiselle pien-
tilalle, jolla ei ole mahdollisuutta lisämaan muualta saantiin, on myös joh-
tanut eräänlaiseen keinotteluun valtion mailla. On nimittäin useita tapauk-
sia, että yksityisten henkilöiden, puutavarayhtiöiden ja jopa kuntienkin
valtiomaan läheisyydessä sijaitsevilla tiloilla olevista vuokra-alueista on
muodostettu, vaikka talossa olisi ollut maata runsaastikin, liian pieniä
tiloja siinä mielessä, että vuokra-alueen itsenäistymisen jälkeen siihen
annetaan valtion maasta lisämaata. Kun lisämaan katselmustoimituksessa
ei tavallisesti selvitetä, olisiko näin syntyneellä pikkutilalla mahdollisuutta
lisämaan saantiin muualta kuin valtion metsästä, on tämä menettely taval-
lisesti johtanut haluttuun tulokseen. Silloin kun tila on muodostettu puu-
tavarayhtiön tai kunnan maasta ja kantatilalla on ollut asutustilan tar-
vitsemää maata enemmänkin kuin sille on annettu, ei ole ollut asianmu-
kaista, että lisämaa on otettu valtion maasta.

Valtionmaiden pirstominen.

Valtion metsämaitten asuttamislain 2 §:ssä säädetään m.m., että asutustiloja perustettaessa on mahdollisuuden mukaan otettava huomioon, ettei valtiolle jääviä maita haitallisesti pirstota ja ettei asutukseen oteta sellaisia maita, jotka ovat välttämättömiä valtion, kunnan tai yleishyödyllisiä tarpeita varten. Näitä määräyksiä ei kuitenkaan ole valtion metsämaitten asuttamistyössä aina noudatettu. Etenkin valtion metsätorppia itsenäistytettäessä on näille torpille annettu lukuisia erillisiä palstoja niittypalstojen nimellä, jotka pirstovat valtiolle jääviä maita, ja ovat haitallisia varsinkin senvuoksi, että ne tavallisesti ovat uittoväylien varsilla. Sijoittamalla tiloja valtion maiden sisään on valtiolle jääneet maat useinkin saatettu rajoiltaan sokkeloisiksi jopa erillisiksi kappaleiksi, jotka nekin lisäksi voivat olla niiden sisällä olevien asutustilojen maiden pirstomat.

Valtion ja yleisiin tarkoituksiin tarvittavien maiden asuttaminen.

Uusien tilojen muodostamistoimituksissa sekä vuokra-alueiden lunastustoimituksissa on tilojen tiluksiin eräissä tapauksissa sisällytetty metsänvartijatilojen viljelyksiä, valtiolle puutavaran varastointiin sekä patojen ja suisteiden rakentamiseen tarvittavia maa-alueita, valtion hallussa olevien teiden sorastukseen tarpellisen soran ottopaikkoja, taajaväkistä yhdyskuntaa aivan lähellä olevia metsämaita, joiden puutuotanto olisi vähentämättömänä tarvittu tämän taajaväkisen yhdyskunnan asujamiston poltto- y.m. käyttöpuun tarvetta tyydyttämään, alueita, jotka vuosittain uusiutuvia useinkin pitkäaikaisia uittoja suoritettaessa joutuvat padotun veden peittämiksi, sekä lauttaukseen pitempiäaikaisesti tarvittavia vesialueita. Joskin metsähallituksen on useissa tapauksissa, joko maatalusministeriön antamissaan lausunnoissa tai maaherranvirastoihin jättämissään valituksissa tekemillään esityksillä, onnistunut saada aikaan muutoksia tässä kohdin, aiheutetaan tällaisilla valtion metsätalouden ja yleisen edun syrjäyttämisesitysten teoilla metsänhoitoviranomaisille huomattavassa määrin lisätyötä sekä kiusallista hankausta asutustyössä, ja aiheutetaanpa tällaisella toiminnalla valtiolle ja yleiselle edulle vahinkoakin, elleivät paikalliset metsänhoitoviranomaiset ole riittävällä valppaudella valvoneet valtion ja yleistä etua, tai jos metsänhoitoviranomaisten tekemiä esityksiä ei ole otettu tarpeellisessa määrin huomioon. Niinpä on — eräitä tapauksia mainitakseni — m.m. Kouvolan hoitoalueessa olevan

Jokelan metsänvartijatilan tiluksia annettu Metsola nimiselle tilalle lisämaiksi, Raudanjoen hoitoalueeseen perustetulle Vittalampi nimiselle tilalle annettu alue, jonka metsähallitus ilmoitti tarvittavan työnjohtajan asunto-paikaksi, Raudanjoen hoitoalueesta annettu Kulusniemen tilalle uitolle tärkeää vesialuetta, samaan hoitoalueeseen muodostetulle Haapalan tilalle uittopadon paikaksi tarvittava alue ja Haapajärven taajaväkisen yhdyskunnan välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta valtion omistuksessa olevasta vähäisestä valtionmaan kappaleesta lisämetsämaiksi alueita, jotka olisi tarvittu tässä yhdyskunnassa asuvien tilattomien tarvitsemien kotitarpeiden kasvattamiseen.

Etelä-Suomessa, jossa valtiolla on vähän metsämaata, on asutukselle otettu myös erikoisen järeää puuta kasvavia metsiä. Kun metsähallituksen on varsinkin tässä osassa maata m.m. tyydytettävä valtionrautateiden ja tie- ja vesirakennushallituksen erikoistarkoituksiin tarvitseman puun tarve, on katsottava valtion edun kannalta virheeksi, että tällaiset metsät otetaan asutukselle.

Rakennuspuiden määrä.

Valtion metsämailla muodostettaville tiloille on valtion metsästä puolella käsikauppahinnalla annettava tiloilla tarvittavien rakennusten rakentamiseen ja vanhojen rakennusten korjaamiseen tarvittavat rakennuspuut. Samoin saa pyynnöstä rakennuspuuta myös se tila, jolle lisämaata annetaan, mikäli tilalla ei ole rakennuspuiksi soveltuvia puita. Miten näitä lain määräyksiä on sovellettu, kuvaa taulukko n:o 9.

Taulukosta selviää, että eräille uusille viljelysaloille samoin myös useille vuokra-alueista muodostetuille viljelysaloille, jotka eräitä harvoja poikkeuksia lukuunottamatta ovat olleet ainakin osittain rakennetut, on annettu rakennuspuuta yli tarpeelliseksi katsottavan määrän, jopa viime-mainituille eräissä tapauksissa aivan kohtuuttomat määrät. Tämä annettujen rakennuspuiden liika runsaus käy ilmi myös siitä, että asutustilalliset yleisesti myyvät näitä rakennuspuutaan, usein huomattavassakin määrin. Lainsäädännössä on tosin tällaisia tapauksia varten määräys, että mikäli rakennuspuiksi annettuja puita ei käytetä tilalla rakennusaineina, on niistä suoritettava käsikauppahinta, mutta kun näitä puita myöskin myydään luvatta sekä muiden arvopuiden myynnin yhteydessä, ja kun asutuslautakunnat eivät aina tarpeellisessa määrin valvo näiden puiden käyttöä, eikä niiden mahdollisesta myynnistä näin ollen aina saada ilmoitusta, jää useassa tapauksessa myydyistä rakennuspuista säädetty lisä-

Taulukko n:o 9. Tarkastettujen tilojen ryhmittyminen tilojen saamien rakennuspuiden määrän mukaan. — Tabelle 9. Gruppierung der untersuchten Stellen nach der erhaltenen Bauholzmenge.

Tilalle annettujen rakennuspuiden määrä Bauholz, Stück	Piirikunta - Bezirk				Kaikki tarkastetut tilat Alle untersuchten Stellen
	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Pohjanmaa	Perä-Pohjola	
Tilojen lukumäärä - Anzahl der Stellen					
N. s. uudet viljelystilat — Sogen. neue Ansiedlungsstellen					
200	—	4	1	—	5
300	2	10	2	—	14
400	30	5	4	—	39
500	33	53	83	11	180
600	1	8	14	67	90
700	1	5	11	8	25
800	—	—	3	—	3
Yhteensä - Insg.	67	85	118	86	356
N. s. uudet asuntotilat — Sogen. neue Wohnstellen					
100	—	—	—	—	1
200	—	—	—	—	13
300	—	—	—	—	23
400	—	—	—	—	5
Yhteensä - Insg.	—	—	—	—	42
Vuokra-alueista muodostetut viljelystilat Aus Pachtbetrieben gebildete Ansiedlungsstellen					
ei rakennuspuita kein Bauholz	39	1	19	—	59
alle unter	100	3	2	1	41
100	58	5	24	6	93
200	133	15	25	6	179
300	102	20	52	20	194
400	38	7	60	37	142
500	14	10	62	28	114
600	5	3	34	13	55
700	1	3	9	6	19
800	—	2	2	—	4
900	2	—	3	—	5
1 000	—	—	2	—	2
Yhteensä - Insg.	427	69	294	117	907

hintaa valtiolle suorittamatta. — Toiselta puolen havaitaan taulukosta, että eräät uudet tilat ovat saaneet vähän rakennuspuita, mutta aiheutuu tämä siitä, että näillä tiloilla niitä muodostettaessa jo on ollut rakennuksia.

Arvopuiden lukeminen, luokittelu ja jaottelu.

Tilan lunastushinnassa erikseen huomattavien tai valtiolle jäävien, tilalla yli kotitarpeen olevien arvopuiden lukemisen ja vahvuusluokkiin jaottelemisen ovat toimitusmiehet hyvin useissa tapauksissa toimittaneet virheellisesti, jopa jättäneet joltakin tilalle tulevalta palstalta arvopuut kokonaan lukemattakin. Kun tällainen virheellinen menettely varsinkin vuokra-alueiden lunastamistoimituksissa huomattavan usein toistui, oli metsähallitus, jonka asiana on näissä toimituksissa valvoa valtion etua, pakoitettu tarpeellisen valituksen tekoa varten hoitoalueiden metsänhoitohenkilökunnalla luetuttamaan tiloilla olevat arvopuut uudelleen sellaisissa tapauksissa, joissa näytti todennäköiseltä, että toimitusmiesten toimittama arvopuiden luvun määrittely ei olisi tarpeeksi tarkka. Tämä arvopuiden uudelleen lukeminen johti useinkin yllättäviin tuloksiin. Millaisia eroavaisuuksia toimitusmiesten ja metsähallinnon toimituttaman tarkistusluvun välillä on ollut, mainittakoon esimerkkeinä seuraavat:

Hoitoalue	Tila	Toimitusmiesten luvussa saama arvopuumäärä, runkoa	Tarkistusluvussa saatu arvopuumäärä, runkoa	Jälkimmäinen edellistä suurempi, runkoa
Kuhmo	Siltala	2 881	3 602	721
»	Kuusikko	4 692	5 828	1 136
Lentiira	Hyttivaara	2 753	3 939	1 186
»	Niemiaho	4 921	5 967	1 046
»	Kattilaniemi	2 488	3 131	643
»	Naurisaho	2 962	4 305	1 343
Raudanjoki	Peltola	2 853	3 607	754
Suomussalmi	Pohjola	1 627	2 979	1 352
Meltaus	Kello-oja	2 138	3 082	944
»	Kujala	3 541	4 223	682
Kemihaara	Ulkula	5 377	6 117	740
Hyrnsalmi	Riitavaara	3 203	3 877	675
»	Kyntölä	2 095	2 673	578
Iisalmen länt.	Pykälikkö	589	1 072	483
Kolari	Hietala	629	1 146	517

Sellaisia viallisia arvopuita, joista saadaan 6 m × 18 sm tai sitä suurempi tukki, on tiloille jätetty myös raakkipuita ja hinnoitettu, mikäli

niille hintaa yleensä on ollenkaan pantu, polttopuuna tilojen lunastushinnassa. Esimerkkinä tästä mainittakoon, että Sieppijärven asutusalueella tiloille jätettiin raakkipuina 9 519 runkoa, jotka valtiolle pidätettyjä puita (28 306 runkoa) leimattaessa osoittautuivat arvopuiksi.

Tekemiensä valitusten tai uusien tilojen muodostamistoimituksista antamissaan lausunnoissa tekemiensä esitysten johdosta on metsähallituksen onnistunut saada useimmat tällaiset virheellisyydet asianmukaisesti korjatuiksi, mutta kun mahdollisten pienempien lukuvirheiden selville saamiseksi metsähallituksenkaan ei ole kannattanut ryhtyä toimenpiteisiin ja kun metsänhoitoviranomaisilta on jäänyt aikanaan tai kokonaankin huomaamatta arvopuiden virheellisiä lukuja, mitkä ovat selvinneet usein vasta arvopuita hakattaessa, on arvopuita, jotka olisi ollut joko pidätettävä valtiolle tai hinnoitettava tilan lunastushinnan yhteydessä, hyvinkin huomattavia määriä jäänyt tiloille joko ilmaiseksi tai korkeintaan polttopuun hinnasta, ja täten valtiolle aiheutettu erittäin suurta vahinkoa. Tätä vahinkomäärää lisää osaltaan se, että arvopuiden virheellisen luvun tarkistukseen on täytyntä uhrata valtion varoja huomattavasti.

Koska valtion metsämaalle muodostettu asutustila sen jälkeen, kun se on tullut asukkaan omaksi, metsänhakuuseen nähden on yksityismetsälain alainen, on asianmukaista, että tilalla sitä ennenkin suoritettut hakkuut toimitetaan tämän lain säännösten edellyttämällä tavalla, eli siten, että metsien luontainen nuorentuminen turvataan, sekä ettei nuoria kasvuisia metsiä siten hakata, että hakkaus on ristiriidassa metsän järkeräisen harventamisen kanssa. Valtion metsämaiden asuttamislaki myös edellyttää, että milloin tilalla löytyviä yli kotitarpeen olevia arvopuita ei lunasteta tilalle, niistä voidaan valtion hakattavaksi määrätä ainoastaan ne, jotka metsänhoidollisesti voidaan hakata. Tästä huolimatta on asutustiloilta valtiolle pidätettäviin arvopuihin usein sisällytetty sellaisiakin puita, jotka ovat tilalle tarpeellisia siemenpuiksi tai joita metsänhoidollisista syistä muuten ei voida tilalta poistaa. Tästä taas on ollut seurauksena, että metsähallituksen on, sille pidätettyjä puita asutustiloilla poistaessaan, täytyntä näistä tiloille jättää ne, joita yksityismetsälain määräysten mukaan tilan metsästä ei voida hakata. Mikäli tila on ollut lopullisesti hinnoitettu, ovat nämä näin tiloille jääneet arvopuut joutuneet tiloille ilmaiseen vaikka tilan hintaan olisi pitänyt sisällyttää näiden arvopuiden hinta — siemenpuut hinnoitettuna puolella käsikauppahinnalla ja muut metsänhoidollisista syistä jätettävät arvopuut käyvällä hinnalla. Asutustilat ovat näin saaneet usein huomattaviakin määriä arvopuita ilmaiseen. Niinpä on ilmaiseen täytyntä jättää m.m.

Hyrnsalmen hoitoalueessa olevalle Rinneahon tilalle 1 008 arvopuuta					
Raudanjoen	»	»	Lepolan	»	416 »
»	»	»	Kursun	»	489 »
»	»	»	Harjulan	»	820 »

Tiloille yli kotitarpeen jääneiden arvopuiden hinnoittelu.

Valtion metsämaiden asuttamislaki määrää myös, että milloin metsänhoidollisesti hakattavissa olevat yli kotitarpeen olevat arvopuut lunastetaan tilalle, on ne hinnoitettava käypään hintaan. Näin ei kuitenkaan ole valtion metsämaiden asuttamistyössä aina menetelty, vaan on arvopuut tiloja paikan päällä muodostettaessa ja hinnoitettaessa tavallisimmin annettu käypää hintaa alhaisemmalla hinnalla. Tämän on todennut myös kruununtorppien ja valtion virkatalojen aseman korjaamista suunnittelemaan asetettu asiantuntijalautakunta valtioneuvostolle v. 1931 jättämässään mietinnössä. Tämä käy ilmi myöskin seuraavasta asetelmasta, jossa esitetään metsähallituksen toimesta tarkastettujen vuokra-alueista muodostettujen viljelystilojen haltijoiden arvopuistaan myydessään saamat hinnat ja arvopuiden lunastushinnat keskimäärin tilaa kohti piirikunnittain.

Piirikunta	Tiloille jääneiden arvopuiden lunastushinta keskim. tilaa kohti mk	Myydyistä arvopuista saatu kantoraha keskim. tilaa kohti, mk	Kantoraha arvopuiden lunastushinnasta, %	Yli kotitarpeen olevista arvopuista on myyty, %
Länsi-Suomi	30 768: —	57 359: —	186	88
Itä-Suomi	27 148: —	29 875: —	110	62
Pohjanmaa	17 772: —	27 776: —	156	50
Perä-Pohjola	35 745: —	47 229: —	132	78

Asetelmasta selviää, että vaikka tilalliset eivät ole myyneet kuin osan arvopuistaan, ovat tilallisten saamat myyntihinnat silti huomattavassa määrin ylittäneet lunastushinnan. Tähän on tosin ollut vaikuttamassa vv. 1925—1928 puutavaramarkkinoilla vallinnut huomattava noususuunta, mutta kun uusia asutustiloja on perustettu ja itsenäistyvien vuokra-alueiden arvopuita hinnoitettu huomattavammassa määrin vasta v. 1925 alkaen, ei voitto olisi voinut muodostua näin huomattavaksi, elleivät asutustilalliset olisi saaneet lunastaa arvopuutaan alihinnoilla.

Esimerkkeinä ilmeisistä arvopuiden alihinnoituksista johtuvista myyntivoitoista esitetään taulukossa n:o 10 eräiden Jämsän hoitoalueessa itsenäistyneiden asutustilojen haltijain lunastamien arvopuiden lunastushinnat ja heidän arvopuista saamansa kantorahat.

Taulukko n:o 10. Eräiden Jämsän hoitoalueessa itsenäistyneiden vuokra-alueiden haltijain lunastamien arvopuiden lunastushinnat ja arvopuista myytessä saadut kantohinnat. — Tabelle 10. Einlösungspreise für Qualitätsholz, verglichen mit den Verkaufspreisen auf dem Stock, auf gewissen aus Pachtbetrieben gebildeten Ansiedlungsstellen im Forstamt Jämsä.

Tilan nimi Name der Stelle	Arvopuiden — Qualitätsholz		Arvopuista myyty todennäköisesti Wahrscheinlich verkauft
	lunastushinta Einlösungspreis	myyntihinta Verkaufspreis	
	markkaa — Mark		
Ahopelto	40 744: —	160 000: —	kaikki — alles
Autio	115 714: —	400 000: —	osa — teilweise
Auvila	20 798: —	110 000: —	kaikki — alles
Hakala	11 120: —	100 000: —	»
Heinämäki	96 367: —	240 000: —	»
Hirvelä	53 160: —	230 000: —	»
Honkanen	25 254: —	150 000: —	»
Joentaus	53 509: —	230 000: —	osa — teilweise
Kylmälähti	84 646: —	346 960: —	kaikki — alles
Korvenperä	87 048: 10	237 500: —	osa — teilweise
Lehtola	37 950: —	136 200: —	kaikki — alles
Lepomäki	34 555: —	180 000: —	»
Mäntymäki	37 231: —	100 000: —	osa — teilweise
Mäyrämäki	25 318: —	170 000: —	kaikki — alles
Nahkala	116 141: —	340 800: —	osa — teilweise
Penttilä	64 739: —	216 000: —	»
Pihlajämäki	15 870: —	100 000: —	»
Päivölä	29 486: —	150 000: —	»
Rinteelä I	19 671: —	120 000: —	»
Kaakkosuo	40 469: —	200 000: —	kaikki — alles
Suonpää	28 476: —	180 000: —	osa — teilweise

Kun vv. 1930—1931 puutavarain hinnat laskivat jyrkästi, annettiin v. 1932 säädetyllä lailla arvopuista lunastaneille asutustilallisille tilaisuus saada arvopuittensa lunastushinnat eräin varauksin alennetuiksi ajan hintatasoon, tai luovuttaa arvopuut lunastushinnasta valtiolle. Myös tässä arvopuiden uudelleen hinnoittelussa hinnoitettiin toisinaan arvopuut alihintaan jopa siinä määrin, että tilalliset ovat arvopuunsa sen jälkeen myydessään saaneet niistä kaksin- jopa kolmenkertaisenkin hinnan. Tämä on kyllä osittain johtunut siitä, että puutavarain hinnat tämän jälkeen nousivat, sekä siitäkin, että tilalliset ovat osittain salanneet aikaisemmin tekemänsä metsäkaupat tai esittäneet sellaisia ostajan kanssa tekemiään kauppojen purkamissopimuksia, jotka kuitenkin todellisuudessa ovatkin

olleet tehdyt siinä tarkoituksessa, että myös ostaja saisi hyötyä arvopuiden hinnan alennuksesta, mutta suoranaisia alihintaa hinnoittelujakin on arvopuiden uudelleen hinnoittelussa tapahtunut. Arvopuiden uudelleen hinnoittelussa eivät toimitusmiehet myöskään aina hinnoittaneet kaikkia tilan lunastustoimituksessa arvopuina huomattuja puita; samoin jättivät arviomiehet huomioonottamatta kaupan, jolle ei vielä oltu saatu asutuslautakunnan vahvistusta. Tällaisiin virheellisyyksiin saatiin kuitenkin, mikäli niistä selvyys saatiin, valitustietä muutos. Kun valtiolla kuitenkin ei ollut valitusoikeutta siihen leimaukseen nähden, jossa valtion hakattavaksi luovutetut arvopuut merkittiin, joutui valtio lisäksi tässä yhteydessä eräissä tapauksissa kärsimään vahinkoa siten, että valtiolle pidätetyksi jätettiin tilalla olevat huonoimmat arvopuut, joiden joukkoon lisäksi leimattiin alamittaisia ja raakkejakin varsinaisten arvopuiden sijasta.

Maapohjan ja pienen metsän hinnoittelu.

Myöskin maapohja ja sen mukana hinnoitettava pieni metsä on useissa tapauksissa, jopa jotenkin säännöllisesti, mikäli on kysymyksessä uudet tilat, hinnoitettu alihintaan. Lisäksi ovat toimitusmiehet uusi tiloja hinnoittaessaan jättäneet eräissä tapauksissa pienen metsän kokonaan hinnoittamattakin. Kun näin on menetelty, on sivuutettu se lain määräys, että luovutushintaa määrättäessä ovat tilan maat, metsä, kalavesi ja muut edut selitettävät ja paikkakunnalla vallitsevia olosuhteita silmälläpitäen rahaksi laskettavat. Virheellisyys ja valtion edun syrjäyttämistä on myöskin se, että tilalla kasvava paperipuu sekä arvopuun vahvuuden aivan lähiaikoina saavuttava puu hinnoitetaan korkeintaan polttopuun hintaan. Arvioitaessa paikkakunnalla käypää hintaa, on otettu lisäksi tavallisimmin käyväksi hinnaksi alin pakkomyynnissä paikkakunnalla maksettu hinta, huolimatta siitä, miten polkuhintaan maa tällaisessa myynnissä on sattunut menemään ja onko tilan metsä ehkä ollut aivan tarkkaan hakattu.

Minkä tasoisia toimitusmiesten suorittamat haettujen uusien tilojen metsämaan ja sillä kasvavan pienen metsän hinnoitukset ovat voineet olla kuvaa taulukko n:o 11.

Asutustoimikuntien suorittamien tilojen maapohjan ja sillä kasvavan pienen metsän hinnoitusten tasosta esimerkkinä mainittakoon, että Viitasaaren hoitoalueessa oleville Koliman, Puralan ja Kuhalan asutusalueille perustettujen tilojen ja lisämaitten metsää kasvaville viljelyskelpoisille ja metsämailla (tällaisia tiloja ja lisämaita on kaikkiaan 26) on maapoh-

Taulukko n:o 11. Eräiden Viitasaaren hoitoalueeseen muodostettujen tilojen maapohjalle ja pienelle metsälle toimitusmiesten arvioimat lunastushinnat sekä aluemetsänhoitajan tilan muodostamistoimitusta koskevassa lausunnossaan arvioimat pienen metsän hinnat. — Tabelle 11. *Einlösungspreise für Waldboden und Kleinholz auf Ansiedlungsstellen im Forstamt Viitasaari nach der Schätzung der Ansiedlungskommission verglichen mit der Taxierung des betr. Forstmeisters, für Kleinholz.*

Hoitoalue ja tila Forstamt und Stelle	Tila saanut metsämaata, ha Waldboden, ha	Toimitusmiesten metsämaalle ja sen mukana hinnoitettavalle pienelle metsälle laskema lunastushinta <i>Einlösungspreis des Waldbodens und Kleinholzes nach der Schätzung der Ansiedlungskommission</i>		Tilan metsämaalla kasvan van pienen metsän arvo aluemetsänhoitajan arvion mukaan. <i>Wert des Kleinholzes nach der Taxierung des betr. Forstmeisters</i>
		ha kohti je ha	kaikkiaan insgesamt	
		markkaa — Mark		
<i>Viitasaari</i>				
Erkkilä	3.170	295: —	936: 25	8 000: —
Haanpää	28.735	208: —	5 981: 50	24 000: —
Itäaho	23.180	382: —	8 875: 75	12 000: —
Kapustaharju	27.805	372: —	10 050: 50	18 000: —
Katajakangas	22.075	344: —	7 607: 75	21 000: —
Murtopuro	22.053	402: —	8 859: 25	17 000: —
Pirttimäki	25.180	211: —	5 317: 10	30 000: —
Raja-aho	35.000	203: —	7 134: 40	27 000: —
Rajasilta	37.795	241: —	9 112: 85	28 000: —
Valkeispuro	37.905	266: —	10 070: 25	38 000: —
Hyvölä	3.800	452: —	1 717: —	8 000: —
Sirppilahti	35.210	311: —	10 955: 95	27 000: —

jan, yht. 557.94 ha, ja sen yhteydessä hinnoitettavan pienen metsän hinnaksi laskettu kaikkiaan 142 186: 50 mk, eli keskimäärin ha kohti n. 255 mk, kun taas aluemetsänhoitajan arvion mukaan näillä mailla kasvavan pienen metsän arvo yksinään on kaikkiaan 210 550 mk — eli n. 377 mk ha kohti.

Tilojen maapohjille ja pienille metsille lasketut hinnat eivät edellä mainittujen tilojen kohdalla siis ole olleet puoltakaan niiden todellisesta arvosta.

Millaiset lunastushinnat v. 1934 loppuun mennessä paikan päällä lopullisesti — sekä hakemuksesta että asutusalueille — muodostettujen uusien viljelystilojen tiluksille on vahvistettu selviää taulukosta n:o 12.

Kun otetaan huomioon, että puumäärä valtion metsissä yleensä on huomattavan korkea ja että uudet tilat perustetaan etupäässä valtion

Taulukko n:o 12. 1/1 1935 mennessä muodostettujen uusien viljelystilojen lunastushinnat. — Tabelle 12. *Einlösungspreise der bis 1. 1. 1935 gebildeten neuen Ansiedlungsstellen.*

Piirikunta Bezirk	Tilojen luku Anzahl der Stellen	Pelto — Acker		Nityt — Wiese		Vilj. kelp. maat Anbaufähiger Boden		Metsämaat Waldboden		Kaikki tilukset Preise für den Gesamt- grundbesitz	
		yhteensä insgesamt	ha:ha kohti je ha	yhteensä insgesamt	ha:ha kohti je ha	yhteensä insgesamt	ha:ha kohti je ha	yhteensä insgesamt	ha:ha kohti je ha	yhteensä insgesamt	ha:ha kohti je ha
markkaa — Mark											
Länsi-Suomi	195	25 312: 60	930: 95	59 519: 30	503: 08	764 587: —	209: 51	2 253 314: 87	433: 27	3 102 733: 77	344: 92
Itä-Suomi	126	1 077: —	225: 31	30 836: —	472: 15	699 172: 30	338: 62	1 964 100: 09	751: 84	2 695 185: 39	567: 74
Pohjanmaa	366	25 019: 85	767: —	207 233: 50	228: 61	1 005 202: 80	137: 87	3 773 399: 20	215: 49	5 010 855: 35	194: 66
Perä-Pohjola	365	7 327: 50	264: 72	130 279: 30	129: 24	1 044 239: 65	126: 65	4 381 179: 25	187: 57	5 563 025: 70	170: 44
Yht. - Insgesamt	1 052	58 736: 95	—	427 868: 10	—	3 513 201: 75	—	12 371 993: 41	—	16 371 800: 21	—
Keskim. - Im Mittel	—	—	636: 58	203: 92	165: 32	—	—	254: 14	—	—	227: —

Huom!

Joutomaalla ei ole hintaa.

Petsamon tilat eivät ole tässä mukana. Erilliset hoitoalueet yhdistetty piirikuntiin.

Sen johdosta, että metsähallitukselta puuttuu tiedot eräiden tilojen maapohjan hinnan jakautumisesta eri tiluslajien kesken, on tässä jätetty mukaan ottamatta: Länsi-Suomesta 31 tilaa, Itä-Suomesta 15 tilaa, Pohjanmaalta 76 tilaa ja Perä-Pohjolasta 98 tilaa.

metsien puurikkaimmille maille, ilmaisee tämäkin taulukko eittämättömästi, miten huomattavan alhaisella hinnalla maapohja ja sen mukana hinnoitettava pieni metsä uusille tiloille on annettu. Yleisesti luovutaankin uusille tiloille valtion metsämaita ja niillä olevia pieniä metsiä vajaalla puolella siitä hinnasta, mikä maista pienine metsineen kannattaisi maksaa, jos ne olisivat ostettavissa metsätalouden harjoittamista varten. Omituisuutena tässä yhteydessä mainittakoon, että metsähallitukselta ei edes pyydetä, eräitä harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, enää lausuntoja haettujen tilojen lopullisista muodostamissuunnitelmista, eikä metsähallitus siis saa lausua mielipidettään sen hallinnassa olevan valtion omaisuuden luovutushinnan tasosta enempiä kuin muistakaan asian yhteydessä olevista valtion etua koskevista seikoista.

Itsenäistyville vuokra-alueille annettujen maiden ja pienen metsän hinnoittelussa on erikoisesti sillä menettelyllä, että näille tiloille liikaa annetut huomattavan laajat maa-alueet, joiden laajuudesta edellä on tehty selkoa, ja niiden mukana luovutetut pienet metsät ovat myös tulleet hinnoitetuiksi rauhanajan hinnoilla, eli pienellä murto-osalla niiden luovutusajankaisesta käyvästä hinnasta, valtiolle aiheutettu erikoisen suurta vahinkoa, jonka määrä ei rajoittune yhteen sataan miljoonaan markkaan. Kun laki ei edellytä tällaisten ylimääräisten alueiden luovuttamista, olisi, jos tällainen valtionmaan liikaluovutus on tahdottu suorittaa, liikaa luovutetuista alueista ollut perittävä täysi ajan hinta, sekä lisäksi kusakin tapauksessa hankittava luovutukseen valtioneuvoston suostumus.

Kun itsenäistyvät vuokra-alueet saavat maapohjan ja pienen metsän rauhanajan hinnoilla, ja näillä tiloilla yli kotitarpeen olevat arvopuut yleensä hinnoitetaan alle käyvän hinnan, on ymmärrettävissä, että nämä tilalliset koettavat saada paitsi tiloihinsa mahdollisimman suuret pinta-alat, myös tiloilleen metsämaiksi torpan ja sen niittyपालstojen lähettyvillä olevat paraat metsät, koska voitto metsää myydessä täten saadaan nousemaan mahdollisimman suureksi. Tämä pyrkimys saavutetaan tavallisimmin, sillä toimitusmiehet suhtautuvat näihin pyynteisiin hyvin myönteisesti. Valtion metsien hyvien paperipuumetsien omistuksen tavoittelu on havaittavissa myös uusia yksinäistiloja haettaessa. Kun niidenkin hinnoittelussa pientä metsää ei hinnoiteta täyteen arvoonsa on tilan hakijalle luonnollisesti sitä edullisempaa, mitä parempi pieni metsä tilalle onnistutaan saamaan. Metsän hyvyys ratkaiseekin tavallisimmin, mistä hakija haluaa tilansa maat eroitettavaksi, ja paikan viljelysedellytykset otetaan useinkin huomioon vasta toisella sijalla. Jotta paikan valinnassa metsävarojen runsauteen ja myyntikelpoisuuteen nähden onnistuttaisiin

mahdollisimman hyvin, käytetään jotakuta paikkakunalla olevaa puutavara-alaa tuntevaa henkilöä tarkastamassa niitä seutuja, jotka hakijan mielestä voivat tulla kysymykseen tilan paikkana, ja tämän asiantuntijan ohjeiden mukaan valitaan lopullisesti ne maat, joita uuteen tilaan anotaan.

Tilojen metsissä suoritettut hakkuut.

Se, että asutustilalliset ovat saaneet haltuunsa huomattavia metsävaroja, on tietenkin houkutelut tilalliset metsävarojensa myyntiin. Mikäli on kysymyksessä yli kotitarpeen lunastetut arvopuut, ei niiden myyntiin nähden olekaan mitään huomauttamista, kunhan myynti tapahtuu säädettyllä tavalla ja säädetyin edellytyksin. Asutustilalliset ovatkin erittäin runsaassa määrin myyneet lunastamiaan arvopuita. Samoin voidaan sallia rakennuspuita myytävän silloin, kun asukas on ostanut muualta rakennuspuita. Siemenpuut voidaan taas poistaa, kun ne ovat metsän uudistukseen nähden tehneet tehtävänsä. Mikäli viljelykselle raivattavalla alalla on puustoa, jota ei tarvita tai voida raivausaikana käyttää kotitarpeeksi, on senkin myyntiin suostuminen asianmukaista. Asutustilallisten puutavaran myynteihin nähden on kuitenkin epäkohtana pidettävä sitä, että asutuslautakunnat sallivat asutustilallisten myydä rakennuspuitaan, siemenpuitaan ja metsänhoidollisista syistä tiloille jätettyjä arvopuitaan ilman, että edellä selostetut ja muut yleiset metsänhoidolliset edellytykset ovat olleet olemassa. Myös on epäkohtana mainittava, että asutuslautakunnat ovat sallineet asutustilallisten, joko niille lupia myöntäen tai luvattomia hakkuuta estämättä, myydä tilan metsää siinä määrin, että tilan kotitarvepuun saanti on käynyt vaaranalaiseksi, että valtion saatava on vaarannettu ja että valtiolle pidätettyjen puiden hakkuu on osittain tehty mahdottomaksi.

Osoitukseksi siitä, missä laajuudessa ja millä tavoin asutustilallisten metsiä on hakattu, esitetään taulukoissa n:ot 13 ja 14 metsähallituksen asutustiloilla toimituttamassa tarkastuksessa tehdyt näitä seikkoja valaisevat havainnot.

Taulukoista havaitaan, että hakkuuta on suoritettu tiloilla hyvin runsaasti, jopa noin kolmannella osalla tiloista liiallisessakin määrin.

Eri hakkuiden vaikutus tilojen metsien tilaan selviää taulukosta n:o 15.

Taulukosta havaitaan, että eräille uusille viljelysaloille on metsämaiksi joutunut alueita, joilla valtio aikoinaan on suorittanut uudistushakkuuta. Valtiolle pidätettyjen arvopuiden hakkuilla on myös eräissä

Taulukko n:o 13. Tarkastetuilta tiloilta myytyjen puutavarain määrät. —
Tabelle 13. Verkauftes Holz auf den untersuchten Ansiedlungsstellen.

Piirikunta Bezirk	Tilojen Stellen		Myyty tilaa kohti keskimäärin Verkauft je Stelle im Mittel										
	Iku — Anzahl	Ikä v. — Alter, J.	pinotavaraa — Schichtholz					arvopuita — Qualitätsholz					
			paperipuita Papierholz	Grubenholz	propseja Brennholz	halkoja Brennholz	yhteensä Insg.	rakennuspuita Bauhholz	vuotta pro Jahr	yhteensä Insg.	kaikkiaan zusammen	muuta sahapuita Sogen. Sägeblöcke	yhteensä Insg.
N. s. uudet viljelystilat — Sogen. neue Ansiedlungsstellen													
Länsi-Suomi Tiedot vajanaiset — Angaben unvollständig													
Itä-Suomi	63	3.2	148	30	47	225	70	11	22	29	62	19	
Pohjanmaa	80	2.9	75	46	26	147	51	32	87	24	143	49	
Perä-Pohjola ..	56	2.7	100	16	5	121	45	56	170	13	239	88	
Vuokra-alueista muodostetut viljelystilat — Aus Pachtgütern gebildete Stellen													
Länsi-Suomi	277	6.5	86	13	21	120	18	4	1 240	63	1 307	201	
Itä-Suomi	51	3.9	162	18	8	188	48	—	897	83	980	251	
Pohjanmaa	263	5.0	179	58	6	243	49	3	845	109	957	191	
Perä-Pohjola ..	110	4.2	55	20	4	79	19	24	1 814	149	1 987	473	

¹ Ikä laskettu vuosissa:

yksinäistiloilla perustamispäätöksestä lukien, asutusalueilla olevilla tiloilla asukkaaksi otosta ja vuokra-alueista muodostetuilla tiloilla itsenäistytämistoimituksen loppukokouksesta lukien aritmeettisina keskiarvoina.

tapauksissa ollut huono vaikutus tilan metsiin. Tämä johtuu siitä, että valtiolle pidätetään arvopuut määrämitta, ja että tiloja on perustettu paikoille, joissa on ollut yksistään järeää metsää, josta arvopuiden määrämittahakkuussa on tullut poistetuksi valtaosa metsän puuvarastosta. Ratkaisevin vaikutus tilojen metsiin on ollut kuitenkin tilallisten omilla myyntihakkuilla, ja on niillä useassa tapauksessa aiheutettu tilan metsien hävitystä, jopa siinä määrin, että tilan kotitarvepuun saanti on vaarantunut. Näistä hakkuista on myös usein ollut seurauksena, että tilan metsä on rauhoitettu.

Taulukko n:o 14. Metsien tila tarkastetuilla tiloilla. —
Tabelle 14. Zustand des Waldes auf den untersuchten Stellen.

Piirikunta Bezirk	Tiloja kaikkiaan Stellen insg.	Tiloja, joilla metsä oli — Wald		
		hyvä gut	keskin- kertainen mittelmässig	huono schlecht
		kappaletta — Anzahl		
N. s. uudet viljelystilat — Sogen. neue Ansiedlungsstellen				
Länsi-Suomi	66	16	21	29
Itä-Suomi	84	43	27	14
Pohjanmaa	115	46	39	30
Perä-Pohjola	86	15	59	12
Yhteensä — Insg.	351	120	146	85
%:ssa — in %	100 %	34 %	42 %	24 %
Vuokra-alueista muodostetut viljelystilat — Aus Pachtgütern gebildete Stellen				
Länsi-Suomi	403	70	164	169
Itä-Suomi	68	41	14	13
Pohjanmaa	292	106	99	87
Perä-Pohjola	117	33	52	32
Yhteensä — Insg.	880	250	329	301
%:ssa — in %	100 %	28 %	38 %	34 %

Tilallisten puutavarain myynneistä saamat kantorahat ja niiden käyttö.

Runsaassa määrin suoritetuista puutavarain myynneistä on asutus-tilojen haltijoille kertynyt myös runsaat myyntitulot. Tarkastettujen tilojen puutavaran myyntitulojen suuruutta kuvaavat taulukoissa n:ot 16 ja 17 esitetyt yhdistelmät.

Taulukoissa on huomioitu ne tilat, joiden metsien myynnistä on saatu edes osittainen selvyys. Taulukoista puuttuvat useimmat luvattomista myynneistä saadut rahaerät.

Taulukoista havaitaan, että varsinkin itsenäistyneiden tilojen haltijoilla on ollut tilojensa lunastushintoihin verrattuna runsaat tulot metsävarojensa myynneistä.

Tarkastettujen viljelystilojen asukkaiden puutavarain myynneistään saamien kantorahojen käyttöä kuvaa taulukossa n:o 18 esitetty yhdistelmä.

Taulukko n:o 15. Suoritettujen hakkuiden vaikutus tarkastettujen tilojen metsien nykyiseen tilaan. — *Tabelle 15. Einwirkung der Hauungen auf den Zustand der Wälder der untersuchten Stellen.*

Metsien nykyiseen tilaan määräävästi vaikuttanut hakkuu <i>Hauungen, die den heutigen Zustand der Wälder wesentlich beeinflusst haben</i>	Tiloja - Stellen			
	joilla metsän tila hakkuiden jälkeen on <i>Zustand d. Waldes nach den Hauungen</i>			yhteensä <i>Insg.</i>
	hyvä <i>gut</i>	keskin- kertainen <i>mittelmässig</i>	huono <i>schlecht</i>	
kappaletta - Anzahl				
N.s. uudet viljelystilat — <i>Sog. neue Ansiedlungsstellen</i>				
Asukkaan myyntihakkuut — <i>Verkaufshauungen des Ansiedlers</i>	25	63	51	139
Valtiolle pidätettyjen puiden hakkuu — <i>Hauung von dem Staate vorbehaltenem Holz</i>	23	61	25	109
Tilan mailla ennen tilan muodostamista suoritettavat hakkuut — <i>Vor der Bildung d. Ansiedlungsstelle vorgenommenen Hauungen</i>	3	14	3	20
Yhteensä — <i>Insg.</i>	51	138	79	268
Vuokra-alueista muodostetut viljelystilat — <i>Aus Pachtbetrieben gebildete Stellen</i>				
Asukkaan myyntihakkuut — <i>Verkaufshauungen des Ansiedlers</i>	122	315	281	718
Valtiolle pidätettyjen puiden hakkuu — <i>Hauung von dem Staate vorbehaltenem Holz</i>	8	6	2	16
Tilan mailla ennen tilan erottamista suoritettavat hakkuut — <i>Vor der Bildung d. Ansiedlungsstelle vorgenommenen Hauungen</i>	4	8	6	18
Yhteensä — <i>Insg.</i>	134	329	289	752

Taulukosta käy selville, että kantorahoja ei suuressakaan määrin ole käytetty tilojen lunastushintain lyhentämiseen eikä tilojen kunnostamiseenkaan. Erittäin pistää silmään, että pohjoisosassa maata rakennusten rakentamiseen ja etenkin viljelysten raivaamiseen näitä varoja käytetään aivan vähän. Asukkaan jokapäiväisiin tarpeisiin joutuu sensijaan näistä

Taulukko n:o 16. Tarkastettujen n.s. uusien viljelystilojen haltijain saamat kantorahat ja niiden osuus tilan lunastushinnasta. — *Tabelle 16 Stockpreise bei den Holzverkäufen der untersuchten sogen. neuen Ansiedlungsstellen im Verhältnis zum Einlösungspreis der betr. Stelle.*

Piirikunta - Bezirk	Niiden tilojen luku, joista tietoja on saatu <i>Anzahl der Stellen, für welche Angaben vorliegen</i>	Puutavarain myynnistä saatu kantorahana <i>Stockpreise</i>		Tilan lunastushinta <i>Einlösungspreis der Stelle</i>	Kantoraha %:ssa tilan lunastushinnasta <i>Stockpreis in % des Einlösungspreises</i>
		kaikkiaan <i>insgesamt</i>	vuotta kohti <i>pro Jahr</i>		
		keskimäärin tilaa kohti, mk <i>im Mittel je Stelle, Mark</i>			
Länsi-Suomi	Aineisto epätäydellinen — <i>Material unvollständig</i>				
Itä-Suomi	63	7 128: —	2 160: —	29 168: —	24
Pohjanmaa	74	5 366: —	1 626: —	22 233: —	24
Perä-Pohjola	56	10 561: —	3 912: —	28 186: —	37

Taulukko n:o 17. Tarkastettujen vuokra-alueista muodostettujen viljelystilojen haltijain saamat kantorahat ja niiden osuus tilan lunastushinnasta. — *Tabelle 17. Stockpreise bei den Holzverkäufen der untersuchten, aus Pachtbetrieben gebildeten Ansiedlungsstellen im Verhältnis zum Einlösungspreis der betr. Stelle.*

Piirikunta - Bezirk	Puutavarain myynnistä saatu kantoraha tilaa kohti keskimäärin <i>Mittlerer Stockpreis je Stelle</i>	Kantoraha %:ssa tilan kokolunastushinnasta <i>Stockpreis in % des gesamten Einlösungspreises</i>	Yli kotitarpeen olevista arvoista myyty, % <i>Qualitätsholz über den Hausbedarf verkauft, in %</i>
Länsi-Suomi	57 359: —	143	88
Itä-Suomi	29 875: —	84	62
Pohjanmaa	27 776: —	106	50
Perä-Pohjola	47 229: —	104	78

varoista huomattava määrä. Talletettuihin varoihin (nykyään useita kymmeniä miljoonia markkoja) nähden on taas huomattava, että niitä asutuslautakunnat sallivat asukkaiden verrattain vapaasti käyttää »juokseviin menoihinsa». Tästä kaikesta onkin ollut seurauksena, että valtion saatava on useassa tapauksessa joutunut vaaranalaiseksi, tai on tilanne uhkaavasti siihen kehittymässä. Lisäksi jäävät tilat useasti asianmukaisesti rakentamatta ja viljelemättä.

Taulukko n:o 18. Tarkastettujen tilojen jakautuminen kantorahan käyttömuotoryhmiin piirikunnittain. — *Tabelle 18. Verwendung der Stockerträge auf den untersuchten Stellen.*

Kantorahojen käyttömuoto <i>Verwendungsart der Stockpreise</i>	P i i r i k u n t a — B e z i r k				
	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Pohjanmaa	Perä-Pohjola	Kaikki piirikunnat <i>Alle Bezirke</i>
Tilojen määrä prosentteissa <i>Anzahl der Stellen, in %</i>					
N. s. uudet viljelystilat — <i>Sogen. neue Ansiedlungsstellen</i>					
Talletettu rahalaitokseen — <i>Zu Bankeinlagen</i>	—	9	26	56	34
Käytetty: lunastushinnan maksamiseen — <i>zu Bezahlung des Einlösespreises</i>	(air eisto epätäyd.) (<i>Material unvollständig</i>)	1	9	—	3
rakennusten rakentamiseen — <i>zum Bau von Gebäuden</i>	—	46	16	7	20
viljelysten raivaamiseen — <i>zu Rodungsarbeiten</i>	—	19	8	2	9
asukkaan muihin menoihin — <i>zu sonstigen Ausgaben</i>	—	25	41	35	34
Yhteensä — <i>Insg.</i>	—	100 %	100 %	100 %	100 %
Vuokra-alueista muodostetut viljelystilat <i>Aus Pachtbetrieben gebildete Ansiedlungsstellen</i>					
Talletettu rahalaitokseen — <i>Zu Bankeinlagen</i>	30	55	24	45	34
Käytetty: lunastushinnan maksamiseen — <i>zu Bezahlung des Einlösespreises</i>	33	—	28	10	22
rakennusten rakentamiseen — <i>zum Bau von Gebäuden</i>	10	11	4	2	5
viljelysten raivaamiseen — <i>zu Rodungsarbeiten</i>	2	3	2	2	2
asukkaan muihin menoihin — <i>zu sonstigen Ausgaben</i>	25	31	42	41	37
Yhteensä — <i>Insg.</i>	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Valtionmaiden asuttamisesta valtion metsätaloudelle, maamme puutavara-teollisuudelle ja kansantaloudelle aiheutuvat haitat.

Johtuen siitä, että valtion metsätaloutta on hoidettava jatkuvaisuutta silmälläpitäen, on valtion metsille hoitoalueittain laadittava taloussuunnitelmat, joissa tavallisimmin 10-vuotiskaudeksi eteenpäin lasketaan ja suunnitellaan paljonko ja mistä osista hoitoaluetta, jopa mistä metsiköistä puutavaraa tämän ajanjakson kuluessa hakataan. Samoin määritellään tässä taloussuunnitelmassa tänä ajanjaksona hoitoalueessa suoritettavat metsänhoidolliset työt. Näiden töiden lisäksi suoritetaan valtion metsissä erikoissuunnitelmien mukaan vesiperäisten maiden kuivatusta. Tätä valtion metsien suunnitelmallista taloudenhoitoa häiritsee valtion maiden asuttaminen, varsinkin siten suoritettuna kuin se nykyään tapahtuu, hyvin haitallisesti, koska valtion maiden asuttamisessa nykyään ei ensinkään kiinnitetä huomiota siihen, tehdäänkö ja missä määrin mahdollomaksi näiden suunnitelmien toteuttaminen. Kun asutustilat suurelta osalta muodostetaan hakemuksen perusteella, ja hakija tilan paikaksi tavallisesti valitsee hyvä metsäisen paikan, ei ole harvinaista, että tähän paikkaan on taloussuunnitelman mukaan sijoitettava tai jo sijoitettu myyntileimikko. Myöskin asutusalueiksi on tällaisia alueita joutunut. Paitsi sitä, että tällaiset yhteensattumat aiheuttavat valituksia tilojen hakijain puolelta, syyttelyjä metsänhoitoviranomaisia vastaan, jännittävyyttä paikallisten metsänhoitoviranomaisten ja paikkakunnan asujamiston välillä, aiheuttavat ne myös tuntuvaa haittaa valtiolle hakkuiden asianmukaisen järjestämisen ja suorittamisen vuoksi.

Valtion maiden asuttamisella on myös tehty hoitoalueen hakkuulaskelmien toteuttaminen kokonaan mahdottomaksikin silloin, kun talouskauden aikana asutukselle on otettu erittäin suuria osia hoitoalueen maista. Eräitä tällaisia taloussuunnitelmien toteuttamiselle kohtalokkaita pinta-alavähennyksiä esitetään taulukossa n:o 19.

Ilman lähempiä selittelyjä on selvää, että näin suuret pinta-alavähennykset tekevät kaikki hakkuu- ja myyntisuunnitelmat ja -laskelmat paikansa pitämättömiksi.

Erikoisen valitettavaa valtion metsätalouden kannalta on, että valtion maiden pinta-ala erikoisen runsaassa määrin asutuksen kautta vähennee juuri maan eteläosassa, jossa valtion omistuksessa on verrattain vähässä määrin metsämaata. On nimittäin huomattava, että tässä osassa maata on puutavara-teollisuus ja metsäntuotteiden menekki parempi ja monipuolisempi kuin pohjoisosassa maata. Tästä suuremmasta kysyn-

Taulukko n:o 19. Eräiden hoitoalueitten 1/1 1923—1/1 1935 välisenä aikana asutukselle menettämät maa-alueet.¹ — *Tabelle 19. Zu Ansiedlung gewissen Forstämtern vom 1. I. 1923—1. I. 1935 überlassenes Areal.*

Hoitoalue — Bezirk	Hoitoalueeseen kuulunut valtionmaata v. 1923 alussa, ha <i>Gesamfläche des Forstamtsi, J. 1923, ha</i>	Asutukselle otettu 1/1 1935 mennessä <i>Zu Ansiedlung überlassen bis 1. I. 1935</i>	
		kaikkiaan, ha <i>insg., ha</i>	% hoitoalueen kokonaispinta-alasta <i>in % der Gesamtfläche des Forstamts</i>
Aure	39 488.34	5 316.05	13.5
Jalasjärvi	33 771.50	8 618.40	25.5
Jämsä	20 258.77	6 399.15	31.6
Parkano	50 574.26	15 774.10	31.2
Viitasaari	34 179.77	5 433.72	15.9
Virrat	21 071.80	10 927.95	51.9

¹ Taulukossa ei ole huomattu hoitoalueisiin mahdollisesti kuuluneita virkatalomaita.

nästä taas johtuu, että valtion metsiä täällä on voitu paraiten hoitaa, ja kun puun kasvukin tässä osassa maata on joutuisin, ovat täällä olevat valtion metsät valtion metsistä arvokkaimmat, ja niiden menetys tämän vuoksi valtion metsätaloudelle hyvin raskas. Lisäksi on huomattava, että maan eteläosassa olevista yksityismetsistä on järeä sahapuu aikojen kuluessa jotenkin kokonaan hakattu, ja kun sahat välttämättä tarvitsevat myös järeää sahapuuta voidakseen tarjota ostajilleen kunnolliset myyntiluettelot, on valtion, jonka mailla jatkuvasti on kasvatettu järeääkin sahapuuta, tehtäväksi jäänyt tyydyttää tämä sahojen järeän sahapuun tarve. Jos valtion metsämaan pinta-alaa maan eteläpuoliskossa kuitenkin nykyisellä vauhdilla vähennetään, ei valtio voi tätä tehtävää toteuttaa maan puutavarateollisuudelle suureksi vahingoksi.

Tutkimuksilla on selvitetty, että maamme pientilallisten mailla metsien tuotto on vain n. 60% siitä, mikä se voisi olla, jos maiden tuottokyky täysin hyväksi käytettäisiin. Kun valtion metsien tuotto pientilallisten vastaavanlaisilla mailla kasvavien metsien tuottoon verrattuna on huomattavasti suurempi, ja kun valtionmaista asutukselle otetut metsäalueet hyvin nopeasti hakataan pientilallisten metsien yleistä tilaa vastaaviksi, aiheuttaa valtionmaiden asutukselle ottaminen tämän vuoksi maan metsien yhteisen tuoton alentumisen kautta huomattavaa vahinkoa maamme koko kansantaloudelle.

Asutustilojen maataloudellinen taso.

On tietenkin mielenkiintoista saada tietää millaisiin tuloksiin valtion maiden asuttamisella on päästy maataloudellisessa suhteessa, ja ovatko valtion taholta tehdyt uhraukset valtion maiden asuttamisen hyväksi johtaneet toivottuun tulokseen, sekä onko valtion maiden asuttamisesta havaittavissa niin ilmeiset maataloudelliset edut, että ne korvaavat ne huomattavat haitat ja vahingot, joita valtion maiden asuttamisella on valtion metsätaloudelle sekä maan puutavarateollisuudelle aiheutettu.

Tätä kysymystä valaisevat osaltaan metsähallituksen toimesta tarkastetuilla asutustiloilla tehdyistä havainnoista laaditut, taulukoissa n:ot 20—26 esitetyt yhdistelmät.

Näistä taulukoista käy selville m.m.

että viljelysten raivaukset edistyvät huomattavan hitaasti,

että valtion mailla syntyneiden vanhojenkin viljelystilojen peltopinta-ala on jäänyt Länsi-Suomen piirikunnassa suhteellisen alhaiseksi ja että se muissa piirikunnissa yleensä ei kohoa asuntotilan peltopinta-alan laajuutta suuremmaksi,

että uusille viljelystiloille varsinkin maan pohjois- ja itäosassa raivataan vuosittain ainoastaan aivan mitätön määrä peltoa ja niittyä,

että hakkuut, joita toimitetaan viljelysmaan raivaamisen varjolla, suureksi osaksi ovat tavallisia puutavaran myyntihakkuita, viljelysten raivaamisen usein jäädessä tekemättä,

että uusien viljelystilojen rakennusten rakentaminen edistyy hyvin hitaasti ja että ne rakennetaan huomattavalta osalta huonosti,

ettei vuokra-alueista muodostetuilla vanhoilla viljelystiloillakaan läheskään kaikilla ole kaikkia viljelystilalla tarvittavia rakennuksia,

että vuokra-alueista muodostettujen viljelystilojen rakennukset ovat huomattavassa määrin rappiolla huolimatta siitä, että näiden tilojen haltijoilla on ollut huomattavia tuloja metsävarojensa myynneistä.

Tähän maataloudellisesti vähäpätöiseen tulokseen on ollut m.m. vaikuttamassa, paitsi tilojen syrjäinen asema, tilojen viljelysmaiden karuus ja hallanarkuus. Vuokra-alueista muodostetuista tarkastetuista viljelystiloista onkin ilmoituksen mukaan hallanarkoja

Länsi-Suomen piirikunnassa	75 %
Itä-Suomen	» 32 %
Pohjanmaan	» 66 %
Perä-Pohjolan	» 49 %

sekä tarkastetuista uusista viljelystiloista

Länsi-Suomen piirikunnassa	94 %
Itä-Suomen »	41 %
Pohjanmaan »	85 %
Perä-Pohjolan »	79 %

T a u l u k k o n : o 20. Tarkastettujen viljelystilojen saamat ja niillä raivatut viljelysmaa-alueet. — T a b e l l e 20. *Ansiedlungsflächen, welche die untersuchten Stellen erhalten und später gerodet haben.*

Piirikunta Bezirk	Tilojen Stellen		Tilat ovat - Die Stellen haben											
	Lukumäärä - Anzahl	keski-ikä v. 1 Mittelalter J.	saaneet tilaa kohti erhalten, je Stelle		raivanneet tilaa kohti - gerodet, je Stelle									
			viljelyskuntoon jertig		alustavasti vorbereitet		peltoa Acker		niittyä Wiese		peltoa Acker		niittyä Wiese	
			peltoa - Acker	niittyä - Wiese	keskim. vuodessa - im Mittel pro Jahr	kaikkiaan Insg.	keskim. vuodessa - im Mittel pro Jahr	kaikkiaan Insg.	keskim. vuodessa - im Mittel pro Jahr	kaikkiaan Insg.	keskim. vuodessa - im Mittel pro Jahr	kaikkiaan Insg.		
h a														
N.s. uudet viljelystilat — Sogen. neue Ansiedlungsstellen														
Länsi-Suomi	67	1.8	0.15	0.81	1.19	0.66	—	—	0.86	0.48	—	—	—	—
Itä-Suomi	85	3.3	0.08	0.24	0.91	0.28	0.03	0.01	0.24	0.07	—	—	—	—
Pohjanmaa	118	3.3	0.05	1.81	0.71	0.22	—	—	0.25	0.08	0.04	0.01	—	—
Perä-Pohjola	86	2.7	0.07	1.62	0.39	0.14	0.12	0.04	0.28	0.10	0.60	0.22	—	—
Vuokra-alueista muodostetut viljelystilat Aus Pachtbetrieben gebildete Ansiedlungsstellen														
Länsi-Suomi	429	6.05	3.61	4.72	1.09	0.17	0.09	0.01	0.51	0.08	0.02	—	—	—
Itä-Suomi	69	3.9	1.93	3.29	0.25	0.06	0.08	0.02	0.07	0.02	0.01	—	—	—
Pohjanmaa	294	5.0	2.30	9.62	0.62	0.12	0.05	0.01	0.16	0.03	0.21	0.04	—	—
Perä-Pohjola	117	4.02	1.45	9.91	0.64	0.15	0.04	0.01	0.16	0.04	0.43	0.10	—	—

¹ Ikä laskettu vuosissa: yksinäistiloilla perustamispäätöksestä lukien, asutusalueella olevilla tiloilla asukkaaksi otosta lukien ja vuokra-alueista muodostetuilla tiloilla tilan muodostamisen loppukokouksesta lukien aritmeettisena keskiarvona.

Alustavat raivaukset käsittävät useimmiten ainoastaan metsän hakkuun (myyntihakkuun).

Taulukko n:o 21. Tarkastettujen vuokra-alueista muodostettujen viljelystilojen jakautuminen peltopinta-alan mukaan piirikunnittain. — T a b e l l e 21. *Gruppierung der aus ehemaligen Pachtbetrieben gebildeten Ansiedlungsstellen nach der Ackerfläche.*

Tilojen peltoala, ha Ackerfläche, ha	P i i r i k u n t a - B e z i r k				
	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Pohjanmaa	Perä-Pohjola	Kaikki piirikunnat
	Tilojen lukumäärä - Anzahl der Stellen				
0 — 1.0	41	20	64	30	155
1.1 — 2.0	63	19	77	47	206
2.1 — 3.0	67	10	52	18	147
3.1 — 4.0	53	10	30	11	104
4.1 — 5.0	44	6	24	3	77
5.1 — 6.0	34	2	16	6	58
6.1 — 7.0	35	2	11	1	49
7.1 — 8.0	28	—	7	—	35
8.1 — 9.0	10	—	4	1	15
9.1 — 10.0	16	—	3	—	19
10.1 — 11.0	13	—	3	—	16
11.1 — 12.0	6	—	—	—	6
12.1 — 13.0	5	—	1	—	6
13.1 — 14.0	3	—	—	—	3
14.1 — 16.0	7	—	1	—	8
16.1 — 18.0	1	—	1	—	2
18.1 — 20.0	1	—	—	—	1
yli 20.0	2	—	—	—	2
Tiloja yhteensä — Stellen insgesamt	429	69	294	117	909
Peltoala keskimäärin tilaa kohti, hehtaaria — Ackerfläche im Mittel je Stelle, ha	4.70	2.18	2.92	2.09	

Tämä maataloudellisesta alhainen taso johtuu myös siitä, että tiloilla on huomattavassa määrin varattomia ja muuten niiden asukkaiksi soveltumattomia henkilöitä. Niinpä on uusienkin tilojen asukkaina vanhuudenheikkoja tai jatkuvasti kunnan avustusta nauttavia tarmottomia henkilöitä.

Myönnettävää on, että osa valtion maille muodostetuista viljelystiloista on, tai niistä voi muodostua itsekannattavia, mutta huomattavan suuresta osasta varmaan ei muodostu sellaisia tiloja kuin niitä perustettaessa

Taulukko n:o 22. Tarkastettujen vuokra-alueista muodostettujen viljelytilojen jakautuminen niittypinta-alan mukaan piirikunnittain. — *Gruppierung der untersuchten, aus Pachtbetrieben gebildeten Ansiedlungsstellen nach der Wiesenfläche.*

Tilojen niittyala, ha (pääasiassa suoniittyä) <i>Wiese (hauptsächlich Moorwiese), ha</i>	P i i r i k u n t a - B e z i r k				
	Länsi-Suomi	Itä-Suomi	Pohjanmaa	Perä-Pohjola	Kaikki piirikunnat <i>Alle Bezirke</i>
	Tilojen lukumäärä — <i>Anzahl der Stellen</i>				
0 — 1.0	126	19	43	18	206
1.1— 2.0	48	12	28	8	96
2.1— 3.0	46	6	16	5	73
3.1— 4.0	28	8	13	4	53
4.1— 5.0	17	5	16	5	43
5.1— 6.0	18	8	23	10	59
6.1— 7.0	19	2	18	6	45
7.1— 8.0	17	3	11	4	35
8.1— 9.0	26	1	17	2	46
9.1—10.0	13	1	10	7	31
10.1—11.0	11	3	9	4	27
11.1—12.0	17	—	9	6	32
12.1—13.0	13	1	8	5	27
13.1—14.0	5	—	6	2	13
14.1—16.0	9	—	9	8	26
16.1—18.0	6	—	8	4	18
18.1—20.0	3	—	12	6	21
20.1—25.0	2	—	16	5	23
25.1—30.0	2	—	11	6	19
30.1—40.0	2	—	9	—	11
40.1—50.0	1	—	1	1	3
yli 50.0	—	—	1	1	2
Tiloja yhteensä — <i>Stellen insgesamt</i>	429	69	294	117	909
Niittyala keskimäärin tilaa kohti, hehtaaria — <i>Wiesenfläche im Mittel je Stelle, ha</i>	4.81	3.37	9.67	9.95	

on suunniteltu, ja että näin ollen täytyy katsoa niiden suurten uhrausten, jotka tilojen muodostamiseksi on tehty ja edelleen tehdään, huomattavassa määrin menevän hukkaan.

Taulukko n:o 23. Tarkastetuilla uusilla viljelytiloilla viljelysten raivaustarkoituksessa hakattujen kannokkojen ala ja ikä. — *Tabelle 23. Umfang und Alter der Rodungsstellen auf den untersuchten neuen Ansiedlungsstellen.*

Piirikunta ja tilan ikä vuotta <i>Bezirk und Alter der Stelle, J.</i>	Tilojen luku <i>Anzahl der Stellen</i>	Viljelysmaaksi aiotusta alueesta on kannokoksi hakattuna keskimäärin tilaa kohti <i>Umfang der Rodungsstelle im Mittel, je Stelle</i>			
		ensimmäistä tai toista vuotta <i>im ersten oder zweiten Jahr</i>	kolmatta tai neljättä vuotta <i>im dritten oder vierten Jahr</i>	viidettä vuotta tai sitä kauemmin <i>im fünften Jahr oder später</i>	kaikkiaan <i>insgesamt</i>
		h a			
<i>Länsi-Suomi</i>					
alle - unter 1	29	0.90	—	—	0.90
1	12	0.31	—	—	0.31
2—3	9	0.63	—	—	0.63
4	14	0.15	—	—	0.15
5 +	4	0.75	—	—	0.75
<i>Itä-Suomi</i>					
1	12	2.29	—	—	2.29
2	11	1.42	—	—	1.42
3	17	0.64	0.11	—	0.75
4	34	0.88	0.30	0.12	1.30
5 +	11	—	0.09	1.64	1.73
<i>Pohjanmaa</i>					
alle - unter 1	12	0.33	0.01	—	0.34
1	12	1.36	—	—	1.36
2	11	1.31	0.41	—	1.72
3	27	1.13	0.74	—	1.87
4	8	0.75	0.93	—	1.68
5 +	10	3.40	2.15	0.54	6.09
<i>Perä-Pohjola</i>					
alle - unter 1	6	1.58	0.08	—	1.64
1	16	0.98	0.28	0.06	1.32
2	15	0.68	1.38	—	2.06
3	21	1.34	1.36	0.05	2.75
4—5	28	1.57	1.46	0.47	3.50

Missä laajuudessa ja missä muodossa valtionmaita olisi edelleenkin asutettava.

Maamme maatalousasiantuntijat ovat ilmoittaneet, että meillä voidaan maataloutemme käytettävissä nykyään olevien viljelysmaiden tehok-

Taulukko n:o 24. Tarkastetuista vuokra-alueista muodostetuilla viljelystiloilla viljelysten raivaustarkoituksessa hakattujen kannokkojen ala ja ikä.

Tabelle 24. Umfang und Alter der Rodungsstellen auf den untersuchten neuen Ansiedlungsstellen.

Piirikunta ja tilan ikä, vuotta Bezirk und Alter der Stelle, J.	Tilojen luku Anzahl der Stellen	Viljelysmaaksi aiotusta alueesta on kannokoksi hakattuna keskimäärin tilaa kohti Umfang der Rodungsstelle im Mittel, je Stelle				kaikkiaan insgesamt
		ensimmäistä tai toista vuotta im ersten oder zweiten Jahr	kolmatta tai neljättä vuotta im dritten oder vierten Jahr	viidettä vuotta tai sitä kauemmin im fünften Jahr oder später	h a	
Länsi-Suomi						
alle - unter 3	9	0.50	—	—	0.50	
3	23	0.85	0.13	—	0.98	
4	12	0.81	—	—	0.81	
5	50	0.75	—	—	0.75	
6	87	0.91	0.05	—	0.96	
7	132	0.53	0.02	—	0.55	
8	100	0.29	0.09	—	0.38	
9	16	0.53	0.19	—	0.72	
Itä-Suomi						
alle - unter 3	9	0.89	—	—	0.89	
3	16	0.87	—	—	0.87	
4	20	0.88	0.05	—	0.93	
5	18	0.44	—	—	0.44	
6	6	0.33	—	—	0.33	
Pohjanmaa						
alle - unter 3	23	0.82	0.21	0.51	1.54	
3	22	1.77	0.38	0.34	2.49	
4	23	3.78	1.22	0.01	5.01	
5	34	3.60	2.81	0.18	6.59	
6	19	4.03	1.20	0.21	5.44	
7	11	2.18	2.96	1.81	6.95	
8	18	1.66	1.45	0.83	3.94	
9	16	0.88	3.44	1.56	5.88	
10	10	1.80	3.90	0.70	6.40	
Perä-Pohjola						
alle - unter 3	21	1.21	0.31	0.56	2.08	
3	36	1.02	1.05	0.50	2.57	
4	13	1.82	1.01	0.08	2.91	
5	16	2.00	3.07	1.07	6.14	
6	15	1.37	1.24	1.43	4.04	
7—8	16	1.61	2.20	1.58	5.39	

Taulukko n:o 25. Tarkastetuille viljelystiloille rakennettujen rakennusten rakentamisaste. — Tabelle 25. Stand der Bauten auf den untersuchten Ansiedlungsstellen.

Piirikunta Bezirk	Tilojen luku Anzahl der Stellen	Asuinrakennus Wohngebäude		Navetta Kuhstall		Sauna Badehaus		Talli Pferdestall		Riihi Getreidedarre						
		alokannalla nicht angefangen tekeillä im Bau valmis fertig	alokannalla nicht angefangen tekeillä im Bau valmis fertig	alokannalla nicht angefangen tekeillä im Bau valmis fertig	alokannalla nicht angefangen tekeillä im Bau valmis fertig	alokannalla nicht angefangen tekeillä im Bau valmis fertig	alokannalla nicht angefangen tekeillä im Bau valmis fertig	alokannalla nicht angefangen tekeillä im Bau valmis fertig	alokannalla nicht angefangen tekeillä im Bau valmis fertig							
										Tilojen määrä prosentteissa tilojen kokonaismäärästä. Anzahl der Stellen in % der Gesamtzahl.						
N. s. uudet viljelystilat — Sogen. neue Ansiedlungsstellen																
4 vuotta nuoremmat viljelystilat — Weniger als 4 Jahre alte Ansiedlungsstellen																
Länsi-Suomi	50	52	30	18	46	8	46	22	14	64	16	2	82	12	4	84
Itä-Suomi	40	75	12	13	50	8	42	40	12	48	10	—	90	—	—	100
Pohjanmaa	75	73	16	11	48	1	51	38	3	59	1	2	97	1	—	99
Perä-Pohjola	58	55	16	29	40	3	57	33	—	67	5	2	93	—	—	100
4-vuotiset ja sitä vanhemmat viljelystilat — Über 4 Jahre alte Ansiedlungsstellen																
Länsi-Suomi	17	65	23	12	71	6	23	53	—	47	47	—	53	12	—	88
Itä-Suomi	45	90	5	5	75	9	16	75	5	20	9	2	89	9	—	91
Pohjanmaa	43	84	9	7	77	2	21	69	5	26	12	—	88	9	5	86
Perä-Pohjola	28	74	15	11	71	—	29	53	4	43	25	—	75	4	3	93
Vuokra-alueista muodostetut viljelystilat — Aus Pachtbetrieben gebildete Ansiedlungsstellen																
Länsi-Suomi	406	99	—	—	98	—	—	90	—	—	76	—	—	79	—	—
Itä-Suomi	69	100	—	—	99	—	—	88	—	—	43	—	—	64	—	—
Pohjanmaa	294	98	—	—	95	—	—	71	—	—	59	—	—	57	—	—
Perä-Pohjola	117	97	—	—	91	—	—	49	—	—	44	—	—	24	—	—

kaammalla hyväksikäytöllä sekä maa- ja karjatalouden eri haarojen keskinäistä suhdetta sopivasti järjestämällä, päästä elintarpeiden tuotannossa lähimain omavaraisuustasolle. Tämän vuoksi, ja koska maanviljelys- ja karjataloustuotteiden maailmanmarkkinatilanne vallitsevan ylitarjonnan vuoksi on sellainen, ettei maataloustuotteitamme menekkiä sinne yleensä saada lisätyksi, ei liene viisasta laajentaa maataloustuotantoamme erikoisemmassa määrin, ei ainakaan yli omavaraisuusasteen. Sikäli kuin taas

Taulukko n:o 26. Tarkastetuilla viljelystiloilla löytyvien rakennusten kunto.
Tabelle 26. Zustand der Gebäude auf den untersuchten Ansiedlungsstellen.

Piirikunta Bezirk	Asuin- rakennuksista Wohngebäude		Navetoista Kuhställe		Saunoista Badehäuser		Talleista Pferdeställe		Riihistä Getreide- darren						
	hyviä gul	huonoja schlecht kesk.kert. mitelmässä.	hyviä gul	huonoja schlecht kesk.kert. mitelmässä.	hyviä gul	huonoja schlecht kesk.kert. mitelmässä.	hyviä gul	huonoja schlecht kesk.kert. mitelmässä.	hyviä gul	huonoja schlecht kesk.kert. mitelmässä.					
%															
N. s. uusilla viljelystiloilla — Sogen. neue Ansiedlungsstellen															
Kaikki tilat	53	40	7	34	41	25	43	44	13	59	30	11	68	32	—
Alle Stelle															
Vuokra-alueista muodostetuilla viljelystiloilla — Aus Pachtbetrieben gebildete Stellen															
Länsi-Suomi	35	61	4	22	70	8	22	73	5	21	77	2	25	70	5
Itä-Suomi	27	33	40	34	26	40	26	38	36	40	37	23	39	39	22
Pohjanmaa	24	58	18	21	44	35	18	44	38	23	62	15	18	61	21
Perä-Pohjola	23	53	24	14	61	25	24	60	16	17	60	23	28	54	18

tämä taso halutaan lopullisesti saavuttaa ja uutta viljelysmaata tätä tarkoituspäätä silmälläpitäen raivata, on tämä raivaus tuotantokustannusten halpoina pitämisen, tuotteiden jalostamisen ja jakelun helpottamisen sekä maamme eri osien maatalouden harjoittamiselle tarjoamien luontaisten edellytysten erilaisuuden vuoksi suoritettava ennestään asuilla seuduilla, ja etupäässä maan eteläosassa, missä osassa maata, suoritettujen tutkimusten mukaan, löytyykin tarkoitukseen tarvittava määrä ensiluokkaisia viljelyskelpoisia maita.

Uusia viljelystiloja perustettaessa ja asutusta yleensä maassamme laajennettaessa ei kuitenkaan ole kiinnitettävä yksipuolisesti huomiota maa- ja karjatalouden edistämiseen, vaan tämän ohella otettava huomioon myös maan muut elinkeinot, niiden kannattavuus ja niiden kehittymismahdollisuudet. Tässä on erikoisesti kiinnitettävä huomiota maan metsätalouteen.

Joskin puutavaran menekissä saattaa esiintyä huomattavaa vaihtelua, on kuitenkin todettava, että puulle ilmaantuu yhä uusia käyttömuotoja ja että varsinkin siitä valmistetun paperin käyttö maailmassa jatkuvasti lisääntyy. Puusta valmistettujen tuotteiden käyttö tavaroiden pakkaus-
tarpeiksi on niinkään lisääntynyt ja selluloosasta on alettu valmistaa

yhä erilaisempia hyödykkeitä kuten kutoma-aineita jne. Yleensä voidaankin katsoa, että jos kehitämme puunjalostusteollisuuttamme menekki-mahdollisuuksien edellyttämällä tavalla, voimme saada maailman markkinoille sijoitetuksi nykyistä vientiämme ehkä moninkertaista suuremman määrän. Tämän päämäärän saavuttamiseen taas vaaditaan, että puunjalostusteollisuuden tarpeeksi voidaan luovuttaa nykyistä huomattavasti suurempi raaka-ainemäärä. Tähän onkin meillä mahdollisuuksia. Jos maamme kotitarvepuun kulutuksessa havaittava tuhlaus saadaan lopetuksi, jos maamme metsät kasvatetaan täysitiheinä — nythän esim. yksityismetsät tuottavat ainoastaan vähän yli puolet siitä, mitä ne voisivat oikein hoidettuna tuottaa — sekä järjestämällä metsien puulajisuhteet ja metsien kiertoajat teollisuuden raaka-ainetarvetta silmälläpitäen, voidaan metsätaloustieteilijöittemme tekemien laskelmien mukaan puunjalostusteollisuudelle raaka-aineeksi luovutettavissa olevan puun määrä saada nousemaan nykyisestäään suunnilleen kolminkertaiseksi. Kun puusta valmistettavien tuotteiden vuotuinen vientiarvo nykyisin on n. 5 miljardia markkaa, ja maamme kauppatase pääasiassa tällä viennillä saadaan pysymään tasapainossa tai vientivoittoisena, olisi tietenkin puusta valmistettavien tuotteiden viennin kolminkertaistuttamisella maamme taloudelle erittäin suurella määrällä kohottava vaikutus.

Metsätaloudella ja puunjalostusteollisuudella on siis huomattavat kehittymisen mahdollisuudet. Toiselta puolen ei näytä olevan mitään edellytyksiä siihen, että maa- ja karjataloutta kannattaisi, näiden elinkeinon harjoittamiseen nähden verrattain epäedulliset edellytykset tarjoavassa maassamme, kehittää omavaraisuusastetta pitemmälle. Näin olen ei näytä myöskään tarkoituksenmukaiselta, että metsän kasvussa olevia valtion metsämaita asutetaan perustamalla niille viljelystiloja metsämaineen, paitsi silloin kun on olemassa aivan erikoiset edellytykset hyvän viljelystilan muodostumiselle. Kun kuitenkin työväestöä tarvitaan töiden suorittamiseen valtion metsissä, ja kun ainakaan kaikkien työntekijöiden sijoittaminen yksistään erikoisesti rakennettuihin »kämppeihin» asumaan ei ole tarkoituksenmukaista, olisi kuitenkin valtion metsissä metsätöitä säännöllisesti tekevien henkilöiden annettava kohtuullisessa määrin rakentaa itselleen asuntoja. Näille asumuksille olisi myös, jotta työntekijä ja hänen perheensä jäsenet voisivat toimeentulonsa hyväksi edullisesti käyttää myös sen ajan, jona he eivät ole ansiotyössä, annettava vähäinen — 3—5 ha laaja — maa-alue viljeltäväksi, josta perhe voi saada osan tarvitsemistaan elintarpeista. Valtion metsämailla työskentelevän väestön tarvitsemien karjataloustuotteiden saannin helpottamiseksi voi-

taisiin Itä- ja Pohjois-Suomen laajoille valtionmaille lisäksi perustaa n. 10—15 ha viljeltävää maata käsittäviä tiloja. Kun nämä tilat perustettaisiin rehun eikä viljan viljelystä varten, voitaisiin ne hallavaaratkin huomioonottaen haitatta sijoittaa viljelyskelpoisille suomaille. Tällaisille asumuksille ei välttämättä tarvitsisi antaa metsämaata vaan voitaisiin niille, samoin kuin edellämainituille 3—5 ha:n suuruisille omavaraisuusviljelmillekin, luovuttaa valtion metsästä alhaista maksua vastaan kotitarvepuuta, jollaiseksi etupäässä annettaisiin sellaista puuta, jolla ei olisi sanottavampaa myyntiarvoa.

Mikäli kuitenkin kaikesta huolimatta edelleenkin tahdotaan valtionmaita tätä suuremmassa määrin asuttaa, olisi, koska uusien tilojen perustamissuunnitelmia tähän asti laatineet katselmus- ja toimitusmiehistöt eivät ole osoittaneet omaavansa tarpeellista pätevyyttä arvostelevaan maiden viljelysmahdollisuuksia ja muita haetun tilan menestymiseen vaikuttavia tekijöitä, eikä aina muutenkaan suorittamaan asutustyötä lain määräämällä tavalla, sekä kun asutustoimikunnissakaan, sellaisina kuin ne nykyisin kokoonpannaan, ei aina ole pätevää maataloudellista asiantuntemusta, uusien tilojen suunnittelu jätettävä täysin ammattitaitoisten henkilöiden huoleksi. Jotta myös valtion metsätalouden edut tarpeellisessa määrin tulisivat huomioonotetuiksi ja haitallisesta valtionmaiden asutustyössä esiintyvistä kaksi-isäntäjärjestelmästä vapaututtaisiin, on myös välttämätöntä, että valtion maiden asuttamistyön toimeenpano yksinkertaistetaan ja jätetään metsähallituksen tehtäväksi.

Katsoen niihin suuriin epäkohtiin mitä myöskin vuokra-alueiden itseinäistytymisessä on havaittavissa, olisi myös tähdellistä, että asutus-toimintaa tässäkin kohdin korjattaisiin.

Untersuchungen über die Ansiedlung in den finnischen Staatsforsten.

Das in dieser Arbeit vorgelegte Material ist ursprünglich für eine Erhebung gesammelt worden, welche im Sommer 1934 auf Veranlassung der Forstverwaltung vorgenommen wurde. Diese Erhebung betraf die in den der Forstverwaltung unterstehenden Wäldern durch Umwandlung von Pachtbetrieben selbständig gewordenen Kleingüter und neu gebildeten Ansiedlungsstellen. Es wurden untersucht: 909 aus ehemaligen Pachtbetrieben gebildete Siedlungsstellen, 356 neue Siedlungsstellen, 42 neue Wohnstellen sowie 57 Anliegerstellen. Die Gesamtfläche des bis 1935 besiedelten Grund und Bodens wurde auf Grund der Karthothek der Forstverwaltung berechnet. Die Arbeit war im Jahre 1935 vollendet.

Bis zum Beginn des Jahres 1935 betrug die Gesamtbodenfläche der in den Staatsforsten neu gebildeten Ansiedlungsstellen insgesamt 101.555,60 ha (Tab. 1 u. 2), die der durch Umwandlung von Pachtbetrieben entstandenen Siedlungsstellen 400.182,35 ha (Tab. 3).

Nach dem Gesetz vom Jahre 1922 betreffend die Besiedlung der Staatsforsten und die Einlösung von Pachtbetrieben in ihnen und nach der Durchführungsverordnung zu diesem Gesetz sollen die Siedlungsstellen soviel angebauten und anbaufähigen Boden erhalten, wie vier erwachsene und arbeitsfähige Personen bestellen können; als Ziel ist im allgemeinen aufzustellen, dass jede Ansiedlungsstelle 5—15 ha in gutem Zustand befindlichen Acker hat. Ausserdem sollen nach Möglichkeit die neuen Stellen soviel Wald erhalten, dass bei normaler Ertragsfähigkeit des Waldes jede Ansiedlungsstelle fortlaufend wenigstens den Hausbedarf an Holz in der Hauptsache decken kann. Tab. 1—5 zeigen, dass die Ansiedlungsstellen im Mittel mehr erhalten haben als gesetzlich vorgeschrieben ist. Bis zum 1. Januar 1935 haben die in den Staatsforsten gebildeten Stellen 15.000—20.000 ha angebauten oder anbaufähigen Boden mehr erhalten als ihnen gesetzlich zustand.

Da die Ackerfläche der in den Staatsforsten errichteten Pachtbetriebe trotz der in den Pachtverträgen bestimmten Rodungspflicht der Pächter bis auf wenige Ausnahmen nach der Umwandlung in selbständige Betriebe nicht grösser geworden ist als die Siedlungsfläche der Wohnstellen (Tab. 6), dürfte der diesen Stellen als anbaufähig gegebene Grund und Boden in bedeutendem Umfang zur Erziehung von Wald verwendet werden.

Der Ertrag des Waldbodens auf den untersuchten Ansiedlungsstellen überschreitet bedeutend den Verbrauch für den Hausbedarf (Tab. 7). Wenn dieser

in dem Bezirk	Länsi-Suomi (Westfinnland)	auf	40	Fm
»	»	»	45	»
»	»	»	50	»
»	»	»	60	»

berechnet wird und die Zahlen in Tab. 7 als mittlere Ertragszahlen für alle Waldböden der in den Staatsforsten errichteten Ansiedlungsstellen, deren Anzahl aus Tab. 1—3 hervorgeht, verwendet werden, ergibt sich, dass die in den Staatsforsten errichteten Ansiedlungsstellen zuviel Waldboden erhalten haben und zwar:

neue Ansiedlungsstellen

in dem Bezirk Länsi-Suomi (Westfinnland)	rd.	3.048 ha	
» » » Pohjanmaa	rd.	4.616 ha	
» » » Perä-Pohjola	rd.	5.878 ha	rd. 13.542 ha

aus Pachtbetrieben entstandene Siedlungsstellen

in dem Bezirk Westfinnland	rd.	26.051 ha	
» » » Ostfinnland	rd.	1.089 ha	
» » » Pohjanmaa	rd.	54.041 ha	
» » » Perä-Pohjola	rd.	16.067 ha	rd. 97.248 ha
	insgesamt		rd. 110.790 ha

Ausserdem ist zu berücksichtigen, dass ein Teil des als Impediment klassifizierten Bodens anbaufähiger Waldboden ist. Gegen die Absicht des Gesetzgebers ist Waldboden auch solchen Stellen gegeben worden, welche aus Mangel an bebautem oder anbaufähigem Boden kein Ansiedlungsgut bilden können. Tab. 8 gibt dafür eine Reihe von Belegen. Ansiedlungsstellen mit Waldboden sind auch in der Weise entstanden, dass absolute Waldböden als anbaufähige Böden klassifiziert wurden.

Durch die Ansiedlungstätigkeit in den Staatsforsten sind diese in beträchtlichem Umfang zerstückelt worden. Ausserdem ist zu Ansiedlungszwecken auch Grund und Boden verwendet worden, der besser zu staatlichen oder allgemeinen Zwecken gedient hätte.

Tab. 9 gibt die Menge Bauholz an, welches die Ansiedlungsgüter erhalten haben. Man ersieht daraus, dass in einigen Fällen übermässig viel Bauholz gehauen worden ist. In den Fällen, wo die betreffenden Besitzer der Ansiedlungsstellen Bauholz über den wirklichen Bedarf erhielten, haben sie dies verkauft; selbst solches Bauholz, das auf der Ansiedlungsstelle selbst benötigt wurde, ist verkauft worden.

Bei der Bildung von Ansiedlungsgütern ist die Feststellung des Qualitätsholzes ausserdem oft nachlässig ausgeführt worden, wodurch die Besitzer der Stellen häufig bedeutende Mengen Qualitätsholz umsonst erhalten haben.

Ausserdem ist bestimmt worden, dass der Staat solches Qualitätsholz zu hauen habe, das nach den geltenden Gesetzen nicht in den Forsten gehauen werden dürfte und beim Hauen von Holz, das dem Staate vorbehalten ist, hat man häufig den Ansiedlungsgütern solches Holz umsonst überlassen müssen.

Der Einlösnungspreis für Qualitätsholz auf den Ansiedlungsstellen ist im allgemeinen zu niedrig bestimmt worden. Tab. 10 gibt einige auffallende Beispiele für niedrige Taxierung von Qualitätsholz, Tab. 11 entsprechend für Waldboden und Kleinholz. Die Einlösnungspreise der Grundbesitze auf den bis 1934 gebildeten neuen Ansiedlungsstellen gehen aus Tab. 12 hervor. Diese Preise liegen unter der Hälfte des Preises, der sich bei Beachtung waldbirtschaftlicher Prinzipien erzielen liesse. Da die aus ehemaligen Pachtgütern gebildeten neuen Ansiedlungsstellen bedeutend mehr Ländereien erhalten haben als das Ansiedlungsgesetz voraussetzt und da der Überschuss nicht nach dem üblichem

Preise taxiert worden ist, hat der Staat dadurch grossen Schaden erlitten, dessen Umfang 100 Millionen Mark überschreiten dürfte.

Auf den Ansiedlungsstellen sind in bedeutendem Umfang Verkaufshauungen genommen worden. Tab. 13 zeigt die Verkaufshauungen auf den untersuchten Ansiedlungsgütern, Tab. 14 u. 15 die Einwirkung dieser Hauungen auf die Wälder der betr. Stellen. Die Höhe der Einnahmen aus den Holzverkäufen und ihre Verwendung geht aus Tab. 16 u. 17 hervor. Die Tabellen zeigen, dass verhältnismässig reichlich Verkaufshauungen vorgenommen worden sind und dass die Einwirkung der Hauungen auf die Wälder der Ansiedlungsstellen recht fühlbar, oft sogar direkt schädlich war. Die Besitzer haben grosse Einnahmen aus den Holzverkäufen erhalten, die alten Stellen im allgemeinen in bedeutendem Masse über den Einlösnungspreis der Güter. Die erhaltenen Stockpreise sind nicht in nennenswertem Masse zur Abtragung des Einlösnungspreises oder zur Instandsetzung der Güter verwendet worden. Besonders im nördlichen Teile Finnlands ist nur wenig von diesem Geld zum Bau von Gebäuden und zu Rodungsarbeiten verwandt worden, dagegen viel für die täglichen Bedürfnisse der Bewohner.

Die Ansiedlungstätigkeit in den Staatsforsten hat, wie aus Tab. 19 hervorgeht, die Bodenfläche mancher Forstämter so verringert, dass sich die aufgestellten Hiebsberechnungen nicht durchführen liessen. Die Ansiedlungstätigkeit in den mit Sägestarkholz bestandenen Wäldern im südlichem Teile des Landes verringert die Möglichkeiten der Sägeindustrie ihren Käufern annehmbare Sortimentenverzeichnisse anzubieten, da sich aus den Privatwäldungen nur in beschränktem Umfang Starkholz für die Sägeindustrie hauen lässt.

Der landwirtschaftliche Stand der untersuchten Güter geht aus Tab. 20—26 hervor. Daraus lassen sich folgende Schlüsse ziehen:

- die Rodungen auf den Ansiedlungsstellen schreiten nur langsam fort,
- die Ackerflächen auch der alten Ansiedlungsstellen in den Staatsforsten im Bezirk Länsi-Suomi sind verhältnismässig klein und überschreiten, auch in den übrigen Bezirken im allgemeinen die Ackerfläche einer Wohnstelle nicht,
- auf den neuen Ansiedlungsstellen besonders im nördlichen und östlichen Teile des Landes wird jährlich nur sehr wenig Wald in Acker und Wiese umgewandelt,
- die Hauungen, welche unter dem Vorwande Anbauflächen zu gewinnen vorgenommen werden, sind zum grossen Teil gewöhnliche Verkaufshauungen, während die eigentlichen Rodungsarbeiten oft vernachlässigt werden,
- die Anlage von Gebäuden auf den neuen Ansiedlungsstellen geht nur langsam vor sich und die Gebäude werden zum grossen Teil schlecht aufgeführt,
- bei weitem nicht auf allen alten, aus früheren Pachtbetrieben gebildeten Ansiedlungsstellen sind alle notwendigen Gebäude vorhanden,
- auf diesen letzteren Stellen sind die Gebäude in beträchtlichem Masse verfallen, obwohl die Besitzer bedeutende Einkünfte aus dem Verkauf ihrer Waldvorräte gehabt haben.

Dieses landwirtschaftlich unbefriedigende Ergebnis ist u.a. auf die ungünstige Lage der Ansiedlungsstellen, die geringe Fruchtbarkeit und Frostgefahr auf den Anbauflächen zurückzuführen. Von den aus ehemaligen Pachtgütern gebildeten Ansiedlungsstellen, die untersucht wurden, sind laut Angaben dem Nachtfrost ausgesetzt:

im Bezirk Länsi-Suomi (Westfinnland)	75 %
» » Itä-Suomi (Ostfinnland)	32 %

im Bezirk Pohjanmaa	66 %
» » Perä-Pohjola	49 %
von den untersuchten neuen Ansiedlungsstellen:	
im Bezirk Länsi-Suomi (Westfinnland)	94 %
» » Itä-Suomi (Ostfinnland)	41 %
» » Pohjanmaa	85 %
» » Perä-Pohjola	79 %

Dieser landwirtschaftlich gesehen niedrige Stand der Ansiedlungsstellen ist zum Teil auch darauf zurückzuführen, dass auf ihnen in bedeutendem Umfang mittellose und auch sonst zur Siedlungsarbeit ungeeignete Personen wohnen. So sind die Siedler auch auf neueren Ansiedlungsstellen oft altersschwache oder dauernd Gemeindeunterstützung erhaltende, arbeitsunwillige Personen.

Schliesslich sei noch die Frage behandelt, in welchem Umfang und in welcher Form auch weiterhin in den Staatsforsten neue Ansiedlungsstellen gebildet werden sollen. Da wir in Finnland nach dem Urteil landwirtschaftlicher Sachverständiger durch restlose Ausnutzung der landwirtschaftlich genutzten Anbauflächen und durch geeigneten Ausgleich zwischen den einzelnen Gebieten der land- und viehwirtschaftlichen Erzeugung im allgemeinen Selbstversorgung mit Lebensmitteln erreichen können, wegen des Überangebots an land- und viehwirtschaftlichen Erzeugnissen auf den Weltmärkten der Absatz finnischer Erzeugnisse ins Ausland nicht mehr steigern lässt, dürfte es nicht angebracht sein, unsere landwirtschaftliche Erzeugung wesentlich zu erhöhen, wenigstens nicht über die Selbstversorgung hinaus. Wenn man die letztere endgültig erreichen und zu diesem Zweck neue Anbauflächen erschliessen will, dürften Rodungen im südlichen Teile des Landes in Frage kommen, wo, wie Untersuchungen gezeigt haben, sich genügend erstklassiger anbaufähiger Boden findet.

Bei der Errichtung neuer Ansiedlungsstellen und überhaupt bei der Erweiterung der Ansiedlungstätigkeit in Finnland darf jedoch nicht einseitig die Förderung der Land- und Viehwirtschaft in den Vordergrund gestellt werden, sondern daneben sind auch die übrigen Erwerbszweige, ihre Rentabilität und Entwicklungsmöglichkeiten zu beachten. Für Holz eröffnen sich immer neue Absatzmöglichkeiten und die Verwendung von aus Holz hergestellten Erzeugnissen nimmt in der Welt immer mehr zu. Wenn wir unsere Holzindustrie entsprechend den Absatzmöglichkeiten entwickeln, können wir vielleicht ein Vielfaches unserer heutigen Holzindustrie Ausfuhr auf den Weltmärkten unterbringen. Dies setzt jedoch voraus, dass die finnische Holzindustrie bedeutend mehr einheimisches Rohmaterial erhält als heute der Fall ist. Ohne Zweifel liesse sich durch geeignete Massnahmen der einheimische Rohstoff unserer Holzindustrie ungefähr verdreifachen, was natürlich für die finnische Wirtschaft von sehr grosser Bedeutung wäre. Da eine Erweiterung der Land- und Viehwirtschaft über die Selbstversorgung hinaus wie oben gezeigt wurde, nicht angebracht sein dürfte, erscheint es auch nicht zweckmässig die Ansiedlungstätigkeit auf Kosten der Waldwirtschaft des Landes und des Staates auszudehnen, abgesehen natürlich von solchen Fällen, wo besondere Voraussetzungen für die Bildung guter Betriebe vorhanden sind. Da jedoch besonders gewohnte Arbeitskräfte für die Arbeiten in den Staatsforsten verlangt werden, die Unterbringung aller bei den Waldarbeiten Beschäftigten in eigens errichteten Waldhütten nicht angängig ist, sollte man den regelmässig in den Staatsforsten Arbeitenden Gelegenheit geben

sich dort Wohnungen zu bauen. In Frage kämen in erster Linie Eigenbetriebe, Stellen die sich selbst versorgen können, von 3—5 ha Umfang. Zur Erleichterung der Verproviantierung dieser Arbeiter könnte man in den ausgedehnten Staatsforsten in Ost- und Südfinnland auch eigentliche Ansiedlungsgüter mit anbaufähigem Boden von 10—15 ha bilden. Das Holz für den Hausbedarf auf diesen Stellen könnten die Siedler zu niedrigen Preisen aus den Staatsforsten beziehen.

Publications of the Society of Forestry in Suomi:

- ACTA FORESTALIA FENNICA.** Contains scientific treatises dealing with forestry in Suomi (Finland) and its foundations. The volumes, which appear at irregular intervals, generally contain several treatises.
- SILVA FENNICA.** Contains essays and short investigations in the subject of forestry in Suomi. Published at irregular intervals. Each essay appears as a separate volume.
- COMMENTATIONES FORESTALES.** Contains investigations and other essays regarding forestry and other spheres connected with it in other countries than Suomi. Published at irregular intervals. Each volume generally contains only one treatise.

Die Veröffentlichungsreihen der Forstwissenschaftlichen Gesellschaft in Suomi:

- ACTA FORESTALIA FENNICA.** Enthalten wissenschaftliche Untersuchungen über die finnische Waldwirtschaft und ihre Grundlagen. Sie erscheinen in unregelmässigen Abständen in Bänden, von denen jeder im allgemeinen mehrere Untersuchungen enthält.
- SILVA FENNICA.** Diese Veröffentlichungsreihe enthält Aufsätze und kleinere Untersuchungen zur Waldwirtschaft Suomis (Finnlands). Sie erscheint in unregelmässigen Abständen. Jeder Aufsatz erscheint als besonderer Band.
- COMMENTATIONES FORESTALES.** Enthalten Untersuchungen und Beiträge zur Waldwirtschaft und damit zusammenhängenden Fragen für andere Länder als Suomi. Sie erscheinen in unregelmässigen Abständen. Jeder Band enthält im allgemeinen nur eine Untersuchung.

Publications de la Société forestière de Suomi:

- ACTA FORESTALIA FENNICA.** Contient des études scientifiques sur l'économie forestière en Suomi (Finlande) et sur ses bases. Paraît à intervalles irréguliers en volumes dont chacun contient en général plusieurs études.
- SILVA FENNICA.** Contient des articles et de petites études sur l'économie forestière de Suomi. Paraît à intervalles irréguliers. Chaque article constitue habituellement un volume.
- COMMENTATIONES FORESTALES.** Contient des études et des articles sur l'économie forestière et les branches connexes dans les pays autres que Suomi. Paraît à intervalles irréguliers. En général, chaque volume ne contient qu'une étude.

